

ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ ཚིག་ལེན་ལུང་བྲམ་པ།

རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དོན་ལྡན་ཡིས། །གཟུང་འཛིན་རི་བོ་རབ་ཏུ་བཅོམ་མཛད་པས། །
བསམ་གྲིས་མི་ཁྱབ་ཡེ་ཤེས་སྐྱབ་བརྟེན་པ། །སྟོན་མཚོག་ཐུབ་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།
།གང་གི་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེན་ཚེས་ཀྱི་མཛོད། །འཛིན་མཛད་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་འཇམ་
པའི་དབྱངས། །རྒྱལ་ཚབ་ས་བཅུའི་དབང་ཕྱག་མ་པམ་པའི། །ཞབས་སེམ་ཉོར་བུ་
གཙུག་གི་རྒྱན་ཏུ་བརྟེན། །གང་འདིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚེས་ཀྱི་མཛོད། །ཀུན་གྱི་ནང་
ན་སྦྱིང་པོར་གྱུར་པ་ཡི། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཟབ་མོའི་དོན། །གསལ་མཛད་
བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་བྲ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་
མེད་གྲིས་མི་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་རྗེ་བཅུ་གཉིས་པ་བསྐྱབས་པའི་མཐར་ཞལ་མངོན་
སུམ་ཏུ་བསྟན་ནས་དགའ་ལྡན་ལྷན་ལྷན་གནས་སུ་མྱིད་དེ། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་རྒྱན་གཉིས་འབྱེད་གཉིས་རྒྱུད་སྐྱེ་མ་སྟེ་ཚེས་
ལྷ་བསྟན་པ་འདི་ལ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ལྷ་ཀ་བསྟན་བཅོས་དཀྱུས་གཅིག་གི་
རྒྱལ་ཏུ་བཞེད་ལ། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ཐེག་གསུམ་དང་ཐེག་གཅིག་ངེས་དོན་ཏུ་བཤད་
པ་ལ་སོགས་མཐར་ཐུག་གི་བསྟན་བུ་མི་མཐུན་པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་གཅིག་ཏུ་
འདོད་པ་དེ་བཀག་ནས། །རང་ལུགས་བཀའ་སོ་སོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཏུ་བཞེད་ལ།

དེ་ལ་ཡང་ཐོག་མཐའ་གཉིས་དབུ་མ་དང་། །བར་མ་གསུམ་སེམས་ཅམ་གྱི་དགོངས་
འགྲེལ་ཏུ་བཞེད་པ་དང་། །མདོ་རྒྱན་ཁོར་སེམས་ཅམ་གྱི་གཞུང་དང་། །གཞན་བཞི་
དབུ་མར་བཞེད་པ་དང་། །མདོ་རྟོགས་རྒྱན་དབུ་མ་དང་། །གཞན་བཞི་སེམས་ཅམ་ཏུ་
བཞེད་པ་དང་། །ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ལྷ་ཀ་སེམས་ཅམ་གྱི་དགོངས་པར་གནས་པ་དང་།
ཡང་ལྷ་ཀ་དབུ་མའི་དགོངས་པར་གནས་པར་བཞེད་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། །དོན་ལ་
མདོ་རྟོགས་རྒྱན་ནི་བཀའ་བར་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྦྱོར་པའི་དགོངས་འགྲེལ་
དང་། །རྒྱུད་སྐྱེ་མ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ངེས་དོན་བདེ་གཤེགས་སྦྱིང་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་
རྣམས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཏུ་རྩོད་པ་མེད་པར་གྱུབ་ཅིང་། །དེ་གཉིས་ཀས་མཐར་ཐུག་
གི་རིགས་གཅིག་དང་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ལ་དབུ་མའི་དོན་ཏུ་དགོངས་པ་མཐུན་
པ་ཉིད་དོ། །མདོ་སྟེ་རྒྱན་ནི་སྟེ་མ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་བྱའི་མདོ་ལས་གཞན་པའི་
མདོ་སྟེ་པལ་མོ་ཆེན་དོན་སྟོགས་གཅིག་བསྟེན་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་ལ། །དེར་
རིགས་དང་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པར་བསྟན་པ་སོགས་པལ་ཆེར་སེམས་ཅམ་གྱི་
མདོ་སྟེ་འདི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བར་གསལ་ལ་ལོ། །འབྱེད་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཐེག་
པ་སྦྱི་ཡི་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟབ་མོའི་སྟོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། །འདི་དག་ཏུ་རང་བཞིན་
གསུམ་དང་སྦྱི་དོན་མ་གྱུབ་པའི་རྒྱལ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་ ། །བསྟན་ ། །ཀྱང་དེ་ཅམ་ཞིག་
གིས་སེམས་ཅམ་པའི་གཞུང་ཁོར་འགྱུར་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། །དབུ་མའི་དགོངས་
པ་ཡང་ཚེས་སྐད་དེ་དག་གི་རྒྱལ་གྲིས་བཞག་པ་ཅམ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ནི། །ཡང་
གཤེགས་ལས། །ཚེས་ལྷ་རང་བཞིན་གསུམ་དང་ནི། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་
བརྒྱུད་དང་། །བདག་མེད་དོན་གྱི་རྣམ་གཉིས་པོར། །ཐེག་ཆེན་མཐའ་དག་བསྐྱུས་

ཚུལ། དེ་གཉིས་གཅིག་ཐ་དང་བརྟུག་པ་བཞི། དང་པོ་༼ རྩོམ་པོ་བཟུང་༽།

འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ། ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཚེས་ཀྱིས་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ནི་འཁོར་བའོ། །ཚེས་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་འོ། །

ཡུལ་ཐ་དང་པའི་སྒོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་མོའི་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། །ཅི་རེ་ཞིག་ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་དེ་དག་ཉིད་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་མཁུ། །འོན་ཏེ་འདི་དག་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མང་པོ་རྣམས་ལས་བཀོལ་ནས་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཛད་དེ། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མདོར་བསྐྱུ་ན། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཙམ་གྱི་ཚེས་དང་དེ་བཞིན་དུ་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཙམ་གྱི་ཚེས་ཉིད་ཀྱིས། །ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གང་ཞིག་གང་གིས་བསྐྱུས་པའི་འཁོར་བ་དང་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མི་ཤེས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཚེས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བ་ནི། །འཁོར་བ་ཡིན་ཏེ་ཚེས་ཉིད་ཀྱིས། །རབ་ཏུ་སྤྲེ་བ་ནི་ཐེག་གསུམ་གྱི། །སྤྱང་ན་ལས་ནི་འདས་པ་འོ།

གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྐྱུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་གང་ཞེ་ན། ཚེས་དང་དེ་བཞིན་དུ། ཚེས་ཉིད་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་གནས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་འདི་གཉིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ན་གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མཐའ་དག་ལ་མ་རྟོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་སྐབས་འདིར་ཚེས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བ་ནི་གཟུང་འཛིན་

གཉིས་སུ་སྤང་བ་ཙམ་གྱི་འཁོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཐར་བ་དང་རྣམ་མཁུན་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུལ་བའི་སྤང་ཚུལ་གང་གི་རང་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཞི་གྱུར་བའི་ཚེས་རྣམས་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཚེས་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྤྲེ་བ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྤང་བའི་འཁོར་བ་འདི་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་། ཚེས་སུ་གྱུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་སྤང་འདས་ཐོབ་པ་ནི་གནས་ཚུལ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་གནས་སྤང་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཡང་དག་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་པ་འོ། །

གཉིས་པ་༼ དེའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་བཤད་༽ །ལ་ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ཚེས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཉིས། དང་པོ་༼ ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་༽།

གཉིས་དང་བརྗོད་པ་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ནི་ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ། མེད་པ་སྤང་བ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་འོ། །ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་དོན་མེད་པར་རྟོག་པ་ཙམ་མོ། །

དེ་ལྟར་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་བརྗོད་པའི་སྤྱིར་ནི་འདིའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བྱ་ཡིན་མི་ཤེས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། །གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་སུ་སྤང་བ་དང་དོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་གདགས་པའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་བརྗོད་པར། །སྤང་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཙམ་སྟེ་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་སྤྱིར། །དེས་ན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་འོ། །དེ་ཡང་

ཐམས་ཅད་དོན་ལ་མིན་ཅིང་། རྟོག་པ་ཙམ་ནི་སྤང་བ་འབྲུལ་པ་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ཀུན་ཏུ་
རྟོག་པ་ལོ། །

བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལ་ཚོས་ཞེས་བརྗོད་པ་འཁོར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་སྤང་བ་དེ་འདི་དང་དེ་ལྟར་ཞེན་
ཅིང་མིང་སྤང་ཚོགས་ཀྱིས་མངོན་པར་བརྗོད་པར་སྤང་བ་ཅན་འདི་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར་
ཚུལ་བཞིན་གྱིས་པའི་རི་མོ་ལ་མཐོང་མན་མིད་ཀྱང་ཡོད་པར་སྤང་བ་ལྟར་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་སུ་སྤང་བ་དེ་ནི། སྤང་བ་ལྟར་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པས་ན་དཔེར་ན་སྤྲུལ་ཤང་
ལ་སོགས་པར་སྤང་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་
ཙམ་སྟེ། དུལ་མིད་བཞིན་དུ་སེམས་ལ་སྤང་བའི་སྤྱིར་དོ། །དེས་ན་གཉིས་སུ་སྤང་
བ་དེ་ནི་སྤང་དོར་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའོ། །དེའི་སྤྱིར་གཉིས་སུ་
སྤང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་གི་ཡིད་ཀྱིས་འདི་དང་འདི་ཞེས་མངོན་པར་བརྗོད་ཅིང་
གདགས་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྗོད་བྱའི་དོན་དུ་གྲུབ་
པ་མིད་ཅིང་། རང་གི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ཚོས་སུ་བརྗོད་པ་ཇི་སྟེད་
པ་ནི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའོ། །མདོར་བསྡུས་ན། གཉིས་སྤང་དང་གཉིས་
ཞེན་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་བཏགས་ཙམ་ལས་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་མིད་བཞིན་སྤང་
བར་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ ། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ །

གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པ་དང་། རྗོད་པ་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བའི་བྱུང་པར་
མིད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །

གཞན་ཡང་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། །གཟུང་བ་དང་ནི་འཛིན་པའི་བྱུང་པར་མིད་པ་དང་། །བརྗོད་
པར་བྱ་བ་དང་རྗོད་པར་བྱེད་པ། །བྱུང་པར་མིད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །

གཞན་ཡང་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་གོང་ལས་བསྐྱོད་སྟེ། གཟུང་བ་དང་ནི་
འཛིན་པ་གཉིས་སུ་སྤང་བ་དང་། དེ་ལ་ཞེན་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། རྗོད་པར་བྱེད་
པའི་ཐ་སྟོན་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱུར་མིད་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ ། རྟོག་པ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ །

མིད་པ་སྤང་བའི་སྤྱིར་འབྲུལ་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་སྟེ། རྒྱ་
མའི་གྲང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ལོ། །ཡོད་པ་མི་མཐོང་བས་
ཀྱང་དོ། །མིད་པ་དང་སྤང་བ་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མིད་ན་
འབྲུལ་པ་དང་མ་འབྲུལ་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་
བྱུང་བ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་དོ། །

སྤར་བསྟན་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མིད་པ་སྤང་བའི་སྤྱིར་འབྲུལ་པ་ནི། །ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་འབྱུང་

ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཅི་ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་དག་གཅིག་པ་ཉིད་དམ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་ལས་སྒྲུབ་བར་བྱ་སྒྲུལ་ན། །ཚེས་
དང་ཚེས་ཉིད་གཉིས་པོ་དག་ནི་གཅིག་པ་ཉིད་དང་། །སོ་སོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །ཡོད་
པ་སྟེ་ཚེས་ཉིད་དང་ནི་མེད་པ་སྟེ་ཚེས་དག། །ཁྱད་པར་ཡོད་པས་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་ཚེས་ཉིད་ནི་
ཚེས་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་མེད་པས་ཐ་དད་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འཁོར་འདས་སམ་ཚེས་དང་ཚེས་ཉིད་དུ་གྲགས་པ་གཉིས་པོ་དག་ནི་ངོ་བོ་
གཅིག་པ་ཉིད་དང་། །ངོ་བོ་སོ་སོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་ན་ཚེས་ཉིད་རང་བཞིན་
གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྤྱང་འདས་ནི་གནས་ལུགས་སུ་ཡི་ནས་ཡོད་པ་དང་ནི།
ཚེས་ཅན་འཁོར་བའི་ཚེས་གཉིས་སུ་སྤྱང་བ་རྣམས་ནི་སྤྱང་བ་ལྟར་གནས་ལུགས་སུ་
མེད་པ་དག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཐ་སྟོན་དུ་དེ་གཉིས་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དང་།
གཅིག་མེད་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་མེད་པའམ་ཡང་དག་པར་ན་ཚེས་ཉིད་ནི་ཚེས་ཅན་དེ་
དག་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ལས་གཞན་ཐ་དད་དུ་མེད་པས། །ཡོད་པ་ཚེས་
ཉིད་དང་མེད་པ་ཚེས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་སྟོས་ཏེ་སྤྱང་དོར་སྤྱེ་བ་ཙམ་ལས། །དོན་ཐ་
དད་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པའང་མ་ཡིན་པར་
རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཚེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཚེས་ཉིད་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་། ཚེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་། །ལ་སྟོམ་དུ་བསྟན་པ་

དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། །དང་པོ་། །སྟོམ་དུ་བསྟན་པ་། །

རྣམ་པ་དུག་གིས་ཚེས་ཉིད་པ་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་
གྲུབ་པ་དང་། གཅིག་པ་དང་། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀྱན་ཏུ་གནས་
པ་དང་། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། གཟུང་བ་དང་འཛིན་
པར་སྤྱང་བ་དང་སོ་སོ་མེད་པར་འཇུག་པའོ། །

དེ་ལྟར་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དེ་དག་ལས་ཇི་ལྟར་ཚེས་དེ་ལ་ཞུགས་པའམ། ཇི་ལྟར་ལེགས་པར་ཞུགས་
པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །འཆད་པར་འགྱུར་བ་རྣམ་པ་དུག་གིས་ཚེས་དག་ལ། །འཇུག་པ་སྤྱང་བ་མེད་པ་སྟེ།
།དེ་དག་གང་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་དང་ནི་གྲུབ་པ་དང་། །གཅིག་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཅིང་། །གནས་ནི་
ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་། །གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་སྤྱང་བ་ནི། །མེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་
འཇུག་པས་སོ། །

ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་རྣམ་པ་དུག་གིས་ཐོས་བསམ་གྱི་སྟོན་སེམས་ཚེས་དག་ལ་
འཇུག་པ་ནི་ཚེས་དེ་དག་གཏན་ལ་འབབས་ཚུལ་སྤྱང་བ་མེད་པ་ཡིན་པ་སྟེ། གང་གིས་
ན་སྤྱང་བྱ་འཁོར་བའི་ཚེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་དག་འཇུག་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུས་མ་ལུས་པ་
བདེ་སྒྲུབ་ཏུ་གཏན་ལ་འབབས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇུག་པའི་ཚུལ་དུག་པོ་དེ་གང་
ཞེ་ན། འཁོར་བའི་ཚེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་
དང་ནི། །དེའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་པ་བསྟན་པ་དང་། ཚེས་
དང་ཚེས་ཉིད་དེ་དག་གཅིག་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་འཇུག་པ་
དང་། འཁོར་བ་དེ་ཡི་གནས་ནི་ཐུན་མོང་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཐུན་

མོང་མིན་པའི་ཚུལ་ཤེས་སམ་འཇུག་པ་དང་། གཟུང་བ་དང་འཇིན་པར་སྤང་བ་དེ་
ནི་མེད་པའི་དོན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཤེས་པ་དང་དུག་གི་སློན་ས་བསྟན་པས་
དེའི་དོན་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་རུས་སོ། །

གཉིས་པ་སྣོམ་གྱི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་གསུམ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་
དང་། སྤྱི་མ་གསུམ་སྐབས་འདིར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་། གསུམ་བཤད་ཟིན་པར་
བསྟན་པ། །

མཚན་ཉིད་དང་། གྲུབ་པ་དང་། གཅིག་པ་དང་། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་
རྣམས་ནི་ཇི་ལྟར་མདོར་བསྟན་པ་བཞིན་ལོ། །

དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་འབྲས་བུ་གྲུབ་པ་དང་། །གཅིག་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་སྟེ་གསུམ་པོ་འདི་ཇི་ལྟར་
མདོར་བསྟན་པར་སྤང་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་ཉོག་པ་དང་། མེད་པ་དང་སྤང་བ་དག་
ལས་གང་རུང་ཞིག་མེད་ན་སོགས་དང་། གཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་སོ་སོ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཇི་
ལྟར་མདོར་བསྟན་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འཇུག་པ་དུག་བསྟན་པ་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་གྲུབ་པ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་
མ་ཡིན་པ་གསུམ་ནི་གོང་དུ་ཇི་ལྟར་མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། སྤྱི་མ་གསུམ་སྐབས་འདིར་བཤད་པ་། །ལ། གནས་གཉིས་པོ་བཤད་པ་

དང་། གཟུང་འཇིན་མེད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་། གནས་
གཉིས་པོ་བཤད་པ་། །ལ་ཐུན་མོང་དུ། མདོར་བསྟན། སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་གཉིས། དང་པོ་། ཐུན་མོང་དུ། མདོར་བསྟན། །

གང་གང་ན་འཁོར་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་
དང་སྣོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནོ། །སྣོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་ཐུན་མོང་བ་བཞིན་ཉིད་
དུ་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའོ། །

གང་ཞིག་འཁོར་བ་དང་གནས་གང་དུ་འཁོར་བ་ན། །དེ་ནི་འཁོར་བའི་ཚོས་ཀུན་ཏུ་བྱུང་པར་གནས་པ་
སྟེ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་སྣོད་གྱི་ཁམས་ཡིན་ལ། །སྣོད་གྱི་ཁམས་ནི་ཐུན་མོང་དུ་སྤང་བ་ལྟར།
།རྣམ་པར་རིག་པ་ཐུན་མོང་དུ་སྤང་བ་ལྟར། །རྣམ་པར་རིག་པ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཏེ། །རྒྱུད་སོ་སོར་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེར་སྤང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་ཐུན་
མོང་བ་དང་། །ཡང་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གང་ཞིག་སྣོད་གྱི་ཁམས་གང་དུ་སྟེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་
གྱིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ན། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་
སྣོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་བྲགས་པའི་འཇིག་རྟེན་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་འཁོར་
བར་བྱ་བའི་གནས་སུ་བྲགས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་བཞེད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་
རྟེན་སྣོད་གྱི་ཁམས་གཉིས་པོ་འདི་ལས་གཞན་པའི་འཁོར་བའི་གནས་བྱ་བ་ཅི་ཡང་
མེད་དོ། །དེ་ལ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མིན་དེ་དག་གང་ཞེན། སྣོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་

ཁམས་འདི་དག་ནི་བག་ཆགས་མཐུན་པར་སད་པའི་འགྲོ་བ་ལ་ཐུན་མོང་ལྟར་སྤང་
ཞིང་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རིག་པའམ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ནས་གནས་ཐུན་མོང་བ་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་ལ་ནི་འགའ་ཞིག་
ཐུན་མོང་བར་གྱུར་པ་དང་། ཡང་ན་འགའ་ཞིག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའང་
ཡོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ ། སོ་སེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ ། གནས་ཐུན་མོང་བ་བཤད་པ་དང་།
ཐུན་མིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ ། གནས་ཐུན་མོང་བ་བཤད་པ་ ། །

སྐྱེ་བ་དང་། ཐ་སྐྱད་དང་། ཇིས་སུ་གཟུང་བ་དང་། ཚར་གཅོད་པ་དང་།
ཡོན་ཏན་དང་། སྐྱོན་ཕན་ཚུན་གྱེད་པའི་སྤྱིར་ཕན་ཚུན་བདག་པོ་ཉིད་ཀྱི་ནི་
ཐུན་མོང་བའོ། །

དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྐྱད་དང་། །གཞན་གྱིས་ཇིས་སུ་གཟུང་བ་དང་ཚར་གཅོད་པ་
དང་། །གཞན་ལ་ཕན་པ་དང་ནི་གཞོན་པ་དང་། །ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་འདོད་ཆགས་
སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་རྒྱུ་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། །བདག་པོའི་རྒྱུ་གྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕན་
ཚུན་རྒྱ། །ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡང་ཇི་
ལྟར་བཞག་ཅེ་ན། མངལ་ནས་སྐྱེ་བ་དང་། ལུས་དང་ངག་གི་ཐ་སྐྱད་རྣམ་པར་རིག་
པར་བྱེད་པ་དང་། གཞན་གྱིས་གཞན་ཇིས་སུ་གཟུང་བ་དང་། ཚར་གཅོད་པ་དང་།

ཕན་འདོགས་པ་དང་ནི་གཞོན་པ་གྱེད་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་སོགས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བ་དང་། ཆགས་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་དེར་སྤང་བའི་རྣམ་
ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཕན་ཚུན་དུ་བདག་པོ་ཡི་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་གྱེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་འདི་དག་ནི་སྤང་གྱུར་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་ཚུལ་ནི། རང་གི་ལས་ཀྱིས་རྒྱ་བྱས་པ་མ་གཉིས་
ཀྱིས་བོན་ལས་ལྷན་ཅིག་གྱེད་རྒྱུ་བྱས་པའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་བ་དེས་འབྲས་བུ་མངལ་
ནས་སྐྱེས་པའི་ལུས་འགྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཐ་སྐྱད་ཐུན་མོང་བ་ནི་གཞན་གྱི་ལུས་ངག་
གི་རྣམ་པར་རིག་གྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུལ་ནས། གཞན་ལྟ་བུ་དང་སྐྱེ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་
ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཅིག་གིས་གཅིག་ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་སྐྱོན་སེམས་སུ་བབྱུང་
བ་དང་ཤག་འགྱེད་པ་དང་གཡུལ་སྤྱད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཚར་གཅོད་པ་དང་། འཇིགས་
པ་ལས་བསྐྱབས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕན་འདོགས་པ་དང་། བརྒྱུད་བརྟེན་སོགས་གཞོན་
པ་གྱེད་པ་དང་ཐོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་སེམས་ཡོན་ཏན་སྐྱེད་པ་དང་། ལྷ་ངན་བསྟན་པ་དང་
ཆགས་པ་སོགས་བསྐྱེད་པས་སྐྱོན་ཅན་དུ་བྱས་པ་རྣམས་ནི་པ་རོལ་པོས་བདག་རྒྱུན་
བྱས་ཤིང་རང་གི་རྒྱུ་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་
གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐ་སྐྱད་དུ་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་ཚོགས་པས་འབྲས་
བུ་དེ་དག་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཀྱང་། དོན་ལ་བདག་པོའི་རྒྱ་ཞེས་སྐྱོས་པས་རྣམ་པར་རིག་
པ་ལས་གཞན་པའི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པ་སྤྱི་དོན་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་སོགས་
ཐུན་མོང་བ་ལྟར་སྤང་བ་རྣམས་ཀྱང་ནང་གི་རྣམ་པར་རིག་པའི་གཟུང་ཆ་ཙམ་ལས་
གཞན་དུ་མེད་པས་ཐུན་མོང་བའི་སྤྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའང་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ ། རྩུན་མིན་བཤད་པ་ ། །

གནས་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། ལས་དང་བདེ་བ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་
བ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། བཅིངས་པ་དང་། གྲོལ་བ་ནི་ཕྱུན་
མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཕྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འོ། །

འོན་ཕྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་ཞེས། དེ་ལ་གནས་ཀྱི་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་རིག་པ་འཇུག་
པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དང་། །བདེ་བ་དང་ལྷག་བསྐྱེད་བ་དང་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་པའི་
ལས་དང་འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་ནི་བཅིངས་པ་དང་། །གྲོལ་བ་རྣམས་ནི་ཕྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། །དེ་ལྟར་གནས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་སོ་སོ་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་ཕན་ཚུན་རྒྱུད་སོ་སོར་དེར་སྐྱང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་ཕྱུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་འོ། །

གནས་ཀྱི་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་ཚོགས་བདུན་
དང་། སོ་སོའི་བདེ་སྐྱེ་གྲོང་བ་དང་། སེམས་པས་ལས་བསགས་པ་དང་། འཆི་
འཕོ་བ་དང་། སོ་སོའི་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་ནི། འཁོར་བར་བཅིང་བ་དང་།
འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་རྣམས་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོས་ཕྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྲིད་ཀྱིས་ཕྱུན་མིན་དེ་དག་སེམས་ཅན་གཞན་དང་ཕྱུན་
མོང་དུ་བྱར་མི་བཏུབ་པས། དེ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་ཕྱུན་མོང་མ་ཡིན་
པ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ ། གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ ། ལ། ཕྱི་རོལ་
གཟུང་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལས་
གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ ། ཕྱི་རོལ་གཟུང་བ་མེད་
པར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་བསྟན་པ་ ། ལ། འཛིན་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་
གཟུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་མ་ངེས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ ། འཛིན་པ་
ལས་ཐ་དད་པའི་གཟུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ ། །

ཕྱུན་མོང་དུ་ཕྱི་རོལ་དུ་གཟུང་བར་སྐྱང་བ་ཉིད་ནི་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་
ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་དོན་མེད་དེ། ཕྱུན་མོང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
པོ། །

གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་སྐྱང་བ་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་ཕྱུན་མོང་བར། །སྐྱང་བ་རྒྱུད་
སོ་སོའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་འོ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལ་དེར་སྐྱང་བའི་ཚེ་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ། །གྲུར་པའི་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །སྲོད་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཕྱུན་མོང་བ་
ཉིད་ཡིན་པས་རྒྱུད་སོ་སོ་ལ་དེར་སྐྱང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་སྐྱེ་བ་ཡང་གཅིག་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་གཞན་གྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་པོ། །

ཕྱི་དོན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་འདི་སྐྱེ་དུ་བསྟོན་བྱ་ཕྱུན་མོང་བའི་རི་ལ་
སོགས་པ་རྩལ་དུ་གྲུབ་པ་རྣམས་འདི་ལྟར་བསྟོན་མེད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་དོན་གྲུབ་
བོ་སྐྱེ་ན་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་གང་ཞིག་ཕྱུན་མོང་བར་སྐྱང་བ་རི་ལ་
སོགས་པ་ཚོས་ཅན། རང་གི་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱི་དོན་བཅའ་པོའི་ངོ་བོར་གྲུབ་

གང་སྐྱོད་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ལ་སྐྱོད་བ་ཡིན་པ་ཙམ་ནི་སྐྱུ་གུང་བརྒྱུག་
མི་རྣམས་མོད་ཀྱི། དེས་སྐྱོད་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་དང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་སྐྱུ་བ་པ་དང་།
སྐྱོད་བ་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་མེད་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ན་གཞན་གྱི་སེམས་
གུང་གཞན་གྱིས་མངོན་སུམ་ཤེས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེས་སྤྱི་དོན་བཞིན་དུ་རྒྱུད་གཞན་གྱི་
སེམས་མེད་པ་ན་སྐྱུ་བ་པ་དང་། ས་ཤོལ་གྱི་སེམས་སྐྱོད་བ་དེ་རང་གི་སེམས་དང་
རྗེས་གཅིག་ཏུ་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་ལོ་སྟམ་ན། སྐྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སོགས་ཐུན་མོང་
བ་ལྟར་སྐྱོད་བ་དེ་ལས་ཅིག་ཤོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཟུང་བ་གང་ཞིག་རྣམས་
པར་རིག་པ་འཕེལ་ཤེས་པའི་དོན་རྣམས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ། སེམས་ཅན་རྒྱུད་གཞན་གྱི་
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་དེས་ནི། རིགས་སྒྲགས་དང་བསམ་
གཏུན་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་ཤོལ་གྱི་སེམས་ཇི་ལྟར་གྱུར་པ་ཤེས་སུ་ཟུ་ཟུ་
གྱུང་། ཡུལ་ཅན་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས་ཀྱི་
འཇིག་པའི་རྣམས་པར་རིག་པ་ལ་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སེམས་གཅིག་ལ་གཅིག་པམ་ཚུན་
དངོས་སུ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ན་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དག་ལ་ནི།
རང་གི་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ས་ཤོལ་གྱི་སེམས་དང་འདྲ་བའི་རྣམས་པར་སྐྱོད་བའི་སྤྱིར་
དང་། མཉམ་པར་བཞག་པ་དག་ལ་ནི། ཏིང་ངེ་འཇིག་དེ་ཡི་སྐྱོད་ཡུལ་དུ་འདས་
མ་འོངས་མཁྱེན་པའི་རྣམས་པ་དང་འདྲ་བར་ས་ཤོལ་གྱི་སེམས་དེའི་གཟུགས་བརྟན་
ཏེ་དེ་དང་འདྲ་བའི་རྣམས་པ་ཙམ་རབ་ཏུ་སྐྱོད་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་སེམས་
ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་རྣམས་པར་སྐྱེ་བ་དང་། སེམས་རང་ཉིད་དང་རྗེས་གཅིག་
ཏུ་སྐྱོད་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་ཤེས་ཚུལ་གཉིས་མི་འདྲ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པས།

པལ་པའི་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྐྱབས་སོགས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་གྱུང་། དེ་དང་
སྐྱོད་བ་འདྲ་བར་མི་འགྲུར་བ་བཞིན་ལོ། །འོ་ན་ས་ཤོལ་གྱི་སེམས་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་
དོན་གྱུང་དངོས་སུ་སྐྱོད་བར་རྣམས་པ་ཤར་བས་སྐྱོད་ན་ཅི་འགལ་སྟམ་ན། རང་གི་
བག་ཆགས་སད་པའི་དབང་གིས་ཤེས་པ་ཉིད་དོན་ལྟར་སྐྱོད་བ་དེ་མེད་ན་སྤྱི་དོན་
ཡོད་དུ་རྒྱུག་གྱུང་མི་སྐྱོད་སྟེ། ཡི་དྲགས་ཀྱིས་རྒྱུད་དང་རྣམས་མཁའ་མཐའ་ཡས་པས་
གཟུགས་བཞིན་ལོ། །རང་གི་བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་ན་སྤྱི་དོན་ཡན་གར་བ་
ཡོད་མི་དགོས་ཏེ་ཡི་དྲགས་ལ་རྣམས་དང་རྣམས་མཁའ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་རྣམས་མཁའི་
སྐྱོད་བ་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་སྐྱོད་བ་རྣམས་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་
བར་ཟད་དེ། སྐྱོད་བའི་དབང་གིས་སེམས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་
གཞན་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་སྐྱུང་ན་ལས་
འདས་གྱུང་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བར་ཁས་ལེན་མི་རྣམས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་
ན་སངས་རྒྱུས་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱིར་དེ་ལ་ཅི་སྐྱོད་བ་
དེའི་ཡི་ཤེས་དང་རྗེས་གཅིག་ན་སངས་རྒྱུས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་གཅིག་
ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས། སངས་རྒྱུས་ལ་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐ་དད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདྲ་
ཤེས་མི་མངའ་སྟེ་ཚོས་ཉིད་བཞིན་དུ་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་ཡི་ཤེས་ཡིན་པས་
ན་དེ་དང་ཚོས་ཐམས་ཅད་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དུ་དཔག་
པར་མི་རྣམས་པར་གསུངས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་དང་མི་འགག་པ། ཚོས་ཉིད་སྐྱུང་ན་
འདས་དང་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ ། གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་ཚུལ་ ། རི།

གཟུང་བར་སྐྱང་བ་མེད་ན་འཛིན་པར་སྐྱང་བ་མེད་པར་ཡང་རབ་ཏུ་གྲུབ་
བོ། ། དེས་ན་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་སྐྱང་བ་མེད་པར་རྟོག་པར་རབ་ཏུ་
གྲུབ་བོ། ། ཐོག་མ་མེད་པའི་ཀུན་ནས་སྣོང་བ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཉིས་
མ་གྲུབ་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཟུང་བར་སྐྱང་བ་དེ་མེད་པར་གྲུབ་ན། ། འཛིན་པར་སྐྱང་བ་ཡང་མེད་པར་གྲུབ་བོ། ། གཟུང་བ་མེད་
ན་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ། རྒྱ་མཚན་དེ་ལས་ཀྱང་ནི་གཟུང་བ་དང་། ། འཛིན་པར་
སྐྱང་བ་མེད་པ་ལ། ། འཇུག་པ་གྲུབ་སྟེ་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས། ། གཟུང་འཛིན་དུ་ཞེན་པ་
ཀུན་ནས་སྣང་བ་གྲུབ་པས་སོ། ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཡང་འགལ་བའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ལས། ། རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་གཟུང་བར་སྐྱང་བ་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་འཛིན་པ་ལས་གཞན་དུ་མེད་
པར་གྲུབ་ན། ། འཛིན་པར་སྐྱང་བ་དེ་ཡང་མེད་པར་གྲུབ་བོ། ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་འཛིན་པ་
ནི་གཟུང་བ་ལ་སྟོམ་ཏེ་གྲུབ་ཀྱི་ཡན་གར་དུ་རྣམ་ཡང་མི་འགྲུབ་བོ། ། དེ་ལྟར་ན་གཟུང་
བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཏེ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་མེད་
པའི་རིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཙམ་ནི་བདག་གཉིས་
ཀྱིས་སྣོང་པའི་ཡོངས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཐ་མི་དད་པ་དེ་ནི་སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་
རྟོགས་དགོས་ན་དབྱུ་མ་པས་ལྟ་ཅི་སྟོམ་སོ། ། སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན་དེའི་རང་བཞིན་
ལ་སྣོང་ཉིད་བཅུ་དུག་གི་དོན་ཡོངས་སུ་རྗོགས་ཏེ་ཕྱི་དང་ནང་ལ་སོགས་པ་གཟུང་

འཛིན་གྱི་ཚོས་གང་དུ་ཡང་བསམ་པ་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་སྟོས་བྲལ་དུ་
འདོད་དོ། ། འོན་ཀྱང་བརྗོད་མེད་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་ཚུལ་
གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་མོ་ཙམ་ཞིག་ལྷག་མར་ལུས་པ་དེ་ཉིད་རིགས་པས་སུན་སྤུངས་ཏེ་
གཟུང་འཛིན་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱང་བདེན་པ་མེད་པའི་སྣོང་པ་དང་བྱང་དུ་ཞུགས་
པའི་རང་སེམས་གདོད་ནས་དག་པའི་འོད་གསལ་ཉིད་དུ་འདོད་ན་དབྱུ་མ་ཡང་དག་
པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་དབྱུ་སེམས་འདི་གཉིས་ཞེན་པའི་གནད་སྤྲོ་མོ་ཞིག་ཆོད་
མ་ཆོད་ཀྱི་བྱུང་པར་ལས། ། མཉམ་རྗེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སྟོགས་འདྲ་བ་ལྟ་བུར་འོང་
བས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་པར་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་
པ་ལ་འདི་གཉིས་བྱུང་མེད་ལྟ་བུར་མཇོང་པའང་དོན་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། ། བོད་
དུ་བཤད་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པའི་ཚུལ་ཤེས་པ་དེ་ལས་ཀྱང་ནི་དེ་ཡི་དོན་ལ་
ཙེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་སྐྱང་བ་མེད་པ་ལ་
མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་པ་གྲུབ་སྟེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།
། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་ལྟ་བུ་ཡི་ནས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའམ། ། ཡོད་བཞིན་
དུ་དེ་མི་སྐྱང་བར་གཉིས་སུ་སྐྱང་བའི་འབྲུལ་བ་དེ་འགྱུར་བར་མི་འཐད་སྟམ་ན། ། དེ་
ལ་མི་འཐད་པ་མེད་དེ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་སྐྱང་གི་བག་ཆགས་གང་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྐྱིབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཅན་
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་དེ་ཉིད་ཀུན་ནས་སྣང་
བའམ་མངོན་དུ་སད་པའམ་རྣམ་པར་སྐྱིན་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པས་ན། ། རྒྱ་དེ་ལས་འབྲུལ་
ཞིང་འཁོར་བ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་སོ། ། འོན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ལྷན་སྐྱེས་སུ་གནས་

པའི་ཕྱིར་དུ་ཡང་སྤང་མི་རྣམས་སམ་སྒྲུལ་ན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཡོངས་
སྤུ་མ་གྲུབ་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཉོག་གས་ནས་བསྐྱོམ་པ་ན་དེ་
མངོན་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གཉིས་མེད་ལ་འཇུག་པ་གྲུབ་པའི་འཐད་པ་བརྗོད་
པ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ཚོས་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ལྷོ་མ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ལྷོ་མ་
དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་། ལྷོ་མ་གྱིས་མདོར་བསྟན་པ་།

རྣམ་པ་དུག་གིས་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཉོག་གས་པ་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་
ཉིད་དང་། གུན་ཏུ་གནས་པ་དང་། དེས་པར་འབྱེད་པ་དང་། རེག་པ་དང་།
རྗེས་སུ་བྱམ་པ་དང་། དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བར་དེ་རབ་ཏུ་ཉོག་གས་
པའོ། །

དེ་ནི་ཚོས་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། རྣམ་པ་དུག་གིས་ཚོས་
ཉིད་ལ། །འཇུག་པ་སྒྲུབ་མེད་པ་སྟེ། །མཚན་ཉིད་དང་གུན་ཏུ་གནས་པ་དང་། །དེས་པར་འབྱེད་པ་དང་
རེག་པ་དང་། །རྗེས་སུ་བྱམ་པ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་དུ། །ཉེ་བར་སོན་པ་ལ་འཇུག་པས་སོ། །

དོན་རྣམ་པ་དུག་གིས་ཚོས་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་སྒྲུབ་མེད་པ་སྟེ། གང་ཞེས་དོན་
དུག་པོ་དེ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ན་རྣམ་བུ་གི་ཚོས་མ་ལུས་པ་བདེ་སྒྲུབ་ཏུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། ཚོས་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་

སྐྱེ་བའི་གནས་སམ་གཞི་ཉིད་དུ་གྱུར་པའོ། །ཡང་ན་ཚོས་ཉིད་དེ་དམིགས་པ་གང་
ལ་གུན་ཏུ་གནས་པ་དེའི་གཞི་དང་། དེ་དེས་པར་འབྱེད་པ་དང་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་
མངོན་སུམ་རེག་པ་དང་། སྤང་ཡང་དེ་ཉིད་ཡང་ནས་ཡང་དུ་རྗེས་སུ་བྱམ་པ་དང་།
ཚོས་ཉིད་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པའམ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་
འཇུག་པ་དང་དུག་གིས་སོ། །

གཉིས་པ་། ལྷོ་མ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་། ལྷོ་མ་གྱི་དོན་བཞིན་དུག་པོ་དེ་སོ་སོར་
བཤད་པ་ལ། དང་པོ་། མཚན་ཉིད་།

མཚན་ཉིད་ནི་མདོར་བསྟན་པ་བཞིན་ལོ། །

མཚན་ཉིད་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་དེ་མདོ་ནི་ཇི་ལྟར་བཞིན་ལོ། །

ཚོས་ཉིད་རྣམ་བུ་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན་གོང་དུ་མདོ་དུ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་
པའི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་གཟུང་བ་སོགས་བཞི་དང་བྲལ་བར་ནི་བསྟན་པ་ཇི་ལྟར་
བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་། ལྷོ་མ་དོན་རྒྱས་པ་།

གུན་ཏུ་གནས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་། མདོ་སྡེ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་

བཅུ་གཉིས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚིག་གི་ཚོགས་སོ། །

གནས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དང་། །གསུང་རབ་མདོ་སྡེ་དང་དབང་ས་
ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །

གནས་ནི་བརྗོད་བྱ་ཀུན་གྱི་གིས་བསྟན་པའི་ཤེས་བྱའི་ཚོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་དང་། རྗོད་བྱེད་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་མདོ་སྡེ་
ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐ་སྟོན་དུ་གྲང་
དོར་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དང་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས་
སྤང་འདས་ཐོབ་པ་དང་། གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཞུགས་པ་ལས་ལམ་སྟོན་
ཚུལ་ལ་མ་ཚོངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ ། རིས་པར་འབྱེད་པ་ །

རིས་པར་འབྱེད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་
ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དོ། །

གཉིས་སྟོས་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བས་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་
ལ་རིས་པར་འབྱེད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལ། །བརྟེན་པའི་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས།
།བསྟན་པའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྟོམས་པས་རབ་དུ་སྡེ་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །

དོན་དེ་ལ་རིས་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ལི་
དགོངས་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་
ཐམས་ཅད་ལ་བཤད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རིས་པར་འབྱེད་ཅེས་བྱ་སྟོན་ན། ཚོགས་སྦྱོར་དུ་མདོ་
སྡེའི་དོན་བཞིན་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་ཡིད་ལ་བྱས་པས་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིས་
པར་འབྱེད་པའམ་ངོས་ཟེན་པ་ལ་དེ་སྟོན་དུ་བྱས་སོ། །

བཞི་པ་ ། རིག་པ་ །

རིག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་དེ་
བཞིན་ཉིད་རབ་དུ་རྟོགས་ཤིང་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་སྟེ། མདོན་སུམ་ཉིད་དུ་
སྦྱོར་བས་སོ། །

རིག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། །མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་མདོན་སུམ་གྱི། །ཚུལ་དུ་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་། །ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །

རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱོར་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་དོན་སྦྱི་ཅམ་མ་ཡིན་
པར་མཉམ་བཞག་དུ་མདོན་སུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་སྤང་གི་དྲི་
མས་དག་པ་མདོན་དུ་ཐོབ་ཅིང་། རྗེས་ཐོབ་དུ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཐོབ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བ་
གང་ཡིན་པའོ། །

ལྷ་བ་ ༼ རྗེས་སྲུང་ན་པ་ ༽ །

རྗེས་སྲུང་ན་པ་ནི་རྗེ་ལྷ་ར་འག་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཕྱོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དེའི་

དྲི་མ་སེལ་བའི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དོ། །

རྗེས་སྲུང་ན་པ་འག་པས་ནི། ༼ རྗེ་ལྷ་ར་མཐོང་བའི་དོན་ལ་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན། ༽ ༼ བྱང་ཚུབ་གྱི་ཕྱོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་སྟེ། ༽ ༼ དེ་ནི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ༽ ༼ དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་གྱི་དྲི་མ་ལྷག་མ་སྤང་བའི་དོན་དུ་འོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚོགས་ལོ། ༽

རྗེས་སྲུང་ན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྲུལ་སོ་སོ་རང་འག་པས་ནི་ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་མཐོང་བའི་དོན་ཉོགས་ཟིན་ལ། སྤྲུལ་ཡང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྐྱབས་ན་ཡང་ཡང་དམ་ཞིང་ཉོགས་པར་བྱེད་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཕྱོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་སྟེ། བསྐྱོམ་ལམ་དེ་ནི་བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་དྲི་མ་རྣམས་སེལ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་པའོ། །

དུག་པ་ ༼ ཚོས་ཉིད་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པ་ ༽ ༼ ལ་མཐར་ཐུག་གི་གནས་ཡོངས་སྲུང་བའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ ༼ མཐར་ཐུག་གི་གནས་ཡོངས་སྲུང་བའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ ༽ །

དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་

ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་སྤང་བ་སྟེ། དེ་ནི་གནས་

ཡོངས་སྲུང་བའི་ཡོངས་སྲུང་བའོ། །

དེ་ལ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ། ༼ ཉེ་བར་སོན་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད། ༽ ༼ དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན། ༽ ༼ ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་དུ། ༽ ༼ སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་གྱིས་དྲི་མ་ལྷག་མ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན་གང་ཞེས་མཐར་ཐུག་པའི་ལམ་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་དུ་སྤང་བ་སྟེ་དེ་ཅམ་དུ་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་དེ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

ཚོས་ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་ལུགས་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན། གནས་སྤང་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་མཚུངས་པར་གྱུར་ཏེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་དུ་སྤང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེའི་ཚོ་གནས་གྱུར་པ་ཡོངས་སྲུང་གིས་པ་ཉིད་དུ་གྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། ༼ ཞེས་གནས་གྱུར་ཅམ་ས་དང་པོ་ནས་ཡོད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གི་ས་འདིར་གནས་གྱུར་མཐར་ཐུག་གྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། ༼ ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ ༼ དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ ༽ ༼ ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ ༼ མདོར་བསྟན་པ་ ༽ །

རྣམ་པ་བརྒྱ་རྣམས་གྲིས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་རྟོགས་པ་ནི་གོང་ན་
མེད་པ་སྟེ། རོ་བོ་དང་། དངོས་པོ་དང་། གང་ཟག་དང་། བྱད་པར་དང་
། དགོས་པ་དང་། གནས་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། ཉེས་
དམིགས་དང་། སམ་ཡོན་ལ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ལོ། །

དེ་ཡང་གནས་གྱུར་པ། ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནི་ཇི་ལྟར་དེ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་ཞིང་ཞུགས་པ་སྐྱོན་མེད་
པར་འགྱུར་ཞེས། རྣམ་པ་བརྒྱུས། ། གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལ་འཇུག་པ་ནི། སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། འདི་ལྟར་རོ་བོ་དང་རྗེས་དང་གང་ཟག་དང་། །བྱད་པར་དང་དགོས་པ་དང་གནས་དང་ནི། ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དང་སྦྱོར་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་སམ་ཡོན་ལ་འཇུག་པས་སོ། །

དོན་རྣམ་པ་བརྒྱུས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལ་ཤེས་ཤིང་སྦྱོབ་པའི་ཚུལ་གྲིས་
འཇུག་པ་ནི་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་བརྒྱ་པོ་དེས་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་དོན་ཇི་
ལྟར་བཞེས་ཏུ་ཁོང་དུ་ཚུད་ཅིང་དེ་སྦྱོབ་པ་ལས་འབྲས་བུའི་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བརྒྱ་པོ་དེ་གང་ཞེས། རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་དང་། དངོས་པོ་འཇུག་དང་། གང་
ཟག་དང་། བྱད་པར་དང་། དགོས་པ་དང་། དེའི་གནས་སམ་རྟེན་གང་ཡིན་པ་དང་
ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། དེ་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། ཡོད་པའི་
སམ་ཡོན་ལ་འཇུག་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ ། མདོར་བསྟན་གྱི་རིམ་པ་དང་མཚུངས་པར་རྒྱས་
བཤད་བརྒྱལ་ས། དང་པོ་ ། རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ །

ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་སྦྱོར་བ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་
དང་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་སྦྱང་བ་དང་སྦྱང་བའོ། །

དེ་ཡང་རང་བཞིན་ལ་འཇུག་པའམ་ངོ་བོར་འཇུག་པ་ནི། སྦྱོར་བ་ཡི་དྲི་མ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་གོ་
རིམ་བཞིན་མི་སྦྱང་བའི་དོན་དང་། །སྦྱང་བའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད། །དྲི་མ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བའི་རང་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ལོ། །

དེ་ལ་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོར་འཇུག་པ་ནི། སྦྱོར་བ་ཡི་དྲི་མ་དང་། དེ་
བཞིན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན་མི་སྦྱང་བ་དང་སྦྱང་བའི་དོན་དུ་ཚོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་
སྦྱོར་བ་གྱི་དྲི་མ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་ཚོས་ཉིད་དྲི་བུལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་བཞིན་པར་
སྦྱང་བའོ། །

གཉིས་པ་ ། དངོས་པོ་འཇུག་ །

དངོས་པོ་རྟོགས་པ་ནི་སྦྱོར་བའི་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་
དུ་གྱུར་པ་དང་། མདོ་སྟེན་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དང་།
སྦྱོར་བའི་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་བཞིན་
ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ལོ། །

དངོས་པོ་རྗེས་ལ་འཇུག་པ་ནི། །སྦྱོར་བའི་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གྱུར་
བ་དང་། །མདོ་སྟེན་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ཉིད་གྱི། །དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་དང་། །སྦྱོར་བའི་མིན་

པ་སེམས་ཅན་གྱི། །ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཡི། །དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་འོ། །དེའང་
གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ། །དེའི་རྗེས་
སུ་སོང་བའི་དབྱེ་བ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་སྒྲུབ་བ་དང་འདོམས་པ་དང་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པའི་འབྲས་
བུ་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དེའི་དངོས་པོ་འཇུག་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ནི་སྐབས་
འདིར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་སྟོན་གྱི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པའཇུག་རྣམ་པར་སྒྲུབ་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་
པ་དང་། མིང་ཚིག་ཡི་གའི་རྣམ་པར་སྒྲུབ་བའི་རྗེས་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་མདོ་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་
ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པ་རྒྱུད་སོ་སོས་
བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཡི་
ཚོགས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གནས་གྱུར་པ་དང་གསུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཚོས་འགའ་ཅམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་
ན་གནས་གྱུར་པའི་ཚེ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ན་ཚོས་ཅན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་
མཐའ་དང་མཉམ་པའི་གནས་གྱུར་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡོད་ཀྱང་།
འདིར་སྟོན་དང་དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་ལུས་སུ་སྒྲུབ་བ་ཐམས་ཅད་གནས་གྱུར་བའི་མཐའ་
དབྱས་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་བདེལ་བ་ཚོས་སྐྱོབ་པ་དང་། གཉིས་པ་མདོ་སྟེས་
མཚོན་པའི་ངག་གི་འདུ་བྱེད་དུ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་གནས་གྱུར་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་
དབྱངས་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་ཅིང་ཟད་མི་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་དབང་འབྱུང་བ་ལོངས་
སྐྱོབ་པ་དང་། སེམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཀུན་གཞི་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོགས་བདུན་

གནས་གྱུར་པ་ཡི་ཤེས་ལྡན་མཁྱེན་པ་དང་ལྡན་པ་སྐྱུལ་པའི་སྐྱོབ་པ་འོ། །ཡང་
ན་རིམ་པ་བཞིན་ཞིང་དང་ལུས་ཡོངས་སུ་དག་པར་སྒྲུབ་བ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་
འདོམས་པ་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བུའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལུང་
སྟོན་པའི་བྱུང་པར་དུ་བསྟོན་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ཅན་དང་ངག་གི་སྐྱུར་བསྐྱུས་པ་
ནི་གནས་མ་གྱུར་པའི་སྐབས་ན་ཐུན་མོང་དུ་སྒྲུབ་རུང་བ། སེམས་ནི་ཐུན་མོང་མིན་པ་
ཡིན་ལ། གནས་གྱུར་པའི་ཚེ་དེ་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་བ་ལས་ཐ་
དད་པ་དང་། མ་དག་པ་མེད་པས་རང་སྒྲུབ་དག་པ་འབའ་ཞིག་གི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ཏེ་
སྒྲུབ་བ་ཡིན་ནའང་། གནས་མ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་དོ་ལ་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་དང་བསྟན་
པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་འཆར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་། །གང་ཟག་། །

གང་ཟག་ཏོགས་པ་ནི་དང་པོ་གཉིས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ནི་སངས་
རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ཀྱི་འོ། །སྤྱི་མ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དོ། །

གང་ཟག་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་གནས་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ནི་སངས་རྒྱས་
དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ནི། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་རོ། །གནས་གྱུར་པ་སྤྱི་མ་དེ་ནི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་ནི། །རང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་ནོ། །

གང་ལ་དམིགས་ནས་དེ་སྐྱོད་པའི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་མཚན་མ་སྤངས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་རྒྱུད་ལ་བསྐྱོད་
ཚུལ་ཡང་དག་པ་ཡི་སྒྲོར་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡི་བྱེད་ལས་སམ་སྒྲོད་
ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕན་
ཡོན་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡི་རང་གི་ངོ་བོ་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
ལ་འཇུག་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ ། རྒྱས་བཤད་ ། ལ་མདོར་བསྟན་གྱི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་དེ་དུག་པོ་
བཤད་པ་ལས། དེ་ལ་དང་པོ་ ། དམིགས་པ་ ། །

རྣམ་པ་བཞེས་དམིགས་པ་རྟོགས་པ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་དང་། དེ་
ལ་མོས་པ་དང་། ཇིས་པ་དང་། ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
སོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་དམིགས་པ་ལ། །འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞེས་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་འདི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་མོས་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་མོས་
པ་དང་དེ་ལ་ཇིས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོགས་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་སྟེ་གང་རུང་ཞིག་
མེད་ན་དེ་མི་སྐྱེ་པས་སོ། །

དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
སྟོན་པ་ཡི་གཞུང་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་དམིགས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་

བཤེས་གཉེན་བསྟན་ནས་གདམས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མཉན་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་
ལ་མོས་པ་མཚོག་བྱ་བ་དང་། དེའི་དོན་ལ་རིགས་པ་བཞེས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་ངེས་
པ་སྐྱོད་པ་དང་། ཇིས་པའི་དོན་བཞེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཚོགས་ནི་ཡོངས་
སུ་རྟོགས་པར་བྱས་པ་དང་བཞེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱོད་པར་བྱ་སྟེ།
དམིགས་པ་དེ་བཞིའི་གང་རུང་ཞིག་མ་ཚང་ན་ཡང་དེ་ཚུལ་བཞེན་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་
པས་དེ་བཞེན་བྱ་བར་གདམས་སོ། །

གཉིས་པ་ ། མཚན་མ་སྤངས་པ་ ། །

རྣམ་པ་བཞེས་མཚན་མ་སྤོང་བ་རྟོགས་པ་སྟེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་།
གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དང་། དེ་བཞེན་ཉིད་དང་། རྟོགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཚན་
མ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་ལས་ཏེ། རགས་པ་དང་། འབྲིང་པོ་དང་། ལྷ་བ་དང་།
རིང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མཚན་མ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་རྣམས་གངས་ཇི་ལྟ་བ་
བཞེན་བྱ་འདིས་ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཚན་མ་སྤངས་པ་ལ། །འཇུག་པ་ཡང་ནི་རྣམ་པ་བཞེས་སྟེ། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་སྤངས་པ་དང་གཉེན་པོ་མི་སྐྱུག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་སྤངས་
པ་དང་། །དེ་བཞེན་ཉིད་དོ་སྟོམ་པའི་འབད་ཚུལ་ཡང་སྤངས་པ་དང་ས་རྣམས་སུ་བསྐྱོམ་པས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་ཡི། །མཚན་མ་དག་ནི་སྤངས་པ་ལས་སོ། །འདིས་ནི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞེན་བྱ། །དང་པོ་
ནི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། །རྟོགས་པར་སྐྱ་བའི་ཕྱིར་རགས་པ་དང་གཉིས་པ་ནི་

དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་འབྲིང་དང་གསུམ་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སྤ་
མོ་དང་། །བཞི་པ་ནི་བསྐྱོམས་བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རིང་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡི། །མཚན་མ་
ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་ཅོ། །

བསྐྱོམས་སེམས་ཀྱི་མཚན་མ་སྤངས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ།
འདོད་ཆགས་སོགས་མི་མཐུན་པ་ཡི་ཕྱོགས་ལ་ཞེན་པའི་མཚན་མ་དང་། སྤོང་བྱེད་
ཀྱི་གཉེན་པོ་མི་སྦྱུག་པ་སོགས་ལ་ཞེན་པའི་མཚན་མ་དང་། དམིགས་པ་དེ་བཞིན་
ཉིད་ལ་ཞེན་པའི་མཚན་མ་དང་། ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པ་འཇུག་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བུ་དང་སྟོབས་བརྩུལ་སོགས་པའི་རྟོགས་པ་ཡི་ཚོས་ལ་ཞེན་པའི་མཚན་
མ་དག་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་རྣམ་
པར་སྤངས་པས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་ཞེས་སོ། །མཚན་མ་བཞི་སྤངས་
པ་འདིས་ནི་གོང་གི་རིམ་པ་ཇི་སྟབས་བཞིན་དུ། རགས་པ་དང་འབྲིང་དང་སྤ་མོ་དང་
ཡུན་རིང་དུ་བདག་གི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡི་མཚན་མ་སྤང་དགའ་བའི་བར་
དུ་རིམ་བཞིན་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་ཚུལ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
གཟུངས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ཅོ། །དེ་ལ་གནས་ངན་ལེན་པའི་
རྒྱ་ཆགས་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་ནི་རྟོགས་སྤྲོ་ཞིང་
ཡིད་འབྱུང་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞེན་པའི་མཚན་མ་ནི་རགས་པ་སྟེ་དང་
པོར་སྤོང་དོ། །དེའི་གཉེན་པོ་མི་སྦྱུག་པ་སོགས་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་སྦྱ་བས་མཚན་མ་
འབྱུང་དཔོན་སྟེ་སྤྲོ་མའི་རྗེས་སུ་སྤོང་དོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སྤང་བུ་ཀུན་གྱི་གཉེན་པོ་སྤྲོ་
ན་མེད་པ་ཡིན་པ་དང་རྟོགས་བྱའི་དམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཞེན་ཞིང་མཚན་མར་འཇོན་

པ་ནི་རྟོག་པ་སྤྲོ་མོ་སྤང་དགའ་བ་སྟེ་སྤྲོ་མའི་རྗེས་སུ་སྤོང་དོ། །རྟོག་པ་ལ་ཞེན་པའི་
མཚན་མ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྤོང་སྟེ། དེ་ནི་ས་དང་ལམ་གྱི་སྐབས་ན་གོང་མའི་
རྟོག་པ་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་སྤྲོ་མོ་མི་འདོད་བས་ཡུན་རིང་དུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
སྟེ་དག་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པའི་བར་དུ་རྟོག་པ་སྤྲོ་མའི་ཚུལ་དུ་རྒྱུད་
ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཅོ། །

གསུམ་པ་ ། ཡང་དག་པ་ཡི་སྦྱར་བ་ །

ཡང་དག་པར་སྦྱར་བ་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དམིགས་པའི་
སྦྱར་བ་ལས་དང་། མི་དམིགས་པའི་སྦྱར་བ་ལས་དང་། དམིགས་པ་མི་
དམིགས་པ་ཉིད་དུ་སྦྱར་བ་ལས་དང་། མི་དམིགས་པ་དམིགས་པར་སྦྱར་
བ་ལས་སོ། །

ཡང་དག་པ་ཡི་སྦྱར་བ་ལ། །འཇུག་པ་ཡང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། །རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ་དམིགས་པ་ཡི་
ནི་སྦྱར་བ་དང་། །དོན་མི་དམིགས་པ་ཡི་སྦྱར་བ་དང་། །རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་བའི་དོན་མེད་ན་རྣམ་
པར་རིག་པ་མི་འཐད་པས་དམིགས་པ་མི་དམིགས་པའི་སྦྱར་བ་དང་། །གཉིས་སུ་མི་དམིགས་པ་
གཉིས་སུ་མེད་པ་དམིགས་པའི་སྦྱར་བའོ། །

ཡང་དག་པ་ཡི་སྦྱར་བ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཡང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དང་པོར་
ཚོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅམ་དུ་དམིགས་པ་ཡི་ནི་སྦྱར་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་གཟུང་བ་མི་དམིགས་པ་ཡི་སྦྱར་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་

ཡང་ན་བདེན་པ་གཉིས་སུ་སྒྲོས་དབྱེར་མེད་ཅིང་ངག་གིས་མཐའ་འཇགས་ལ་ལྷན་པ་གང་
དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཚེས་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་ཡང་མཐར་
ཐུག་པ་ནི་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཅོག་ཅིག་ཏུ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོ་
ཤེས་ཀྱིས་དེ་ཇི་ལྟར་བཞེན་དུ་གཟུགས་ལ་སྒྲོབ་ལམ་ན་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡོད་
པའོ། །གཉིས་པ། མི་རྟོག་པའི་ཡོ་ཤེས་སྤང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ལས་ ༡ ། འདི་
ལྟར་རྟོག་མེད་དབང་ཤེས་ལ་གཟུང་འཇོག་གཉིས་སུ་སྤང་བ་ ༢ ། དང་ནི་གཉིས་
སྤང་དེ་ལ་དེར་ཞེན་ནས་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ལ་དེ་
དང་དེར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་སྟེ། ནང་གི་བརྗོད་པའམ་ཡིད་ཀྱིས་གཟུང་འཇོག་དུ་
རྟོག་པ་དང་། ༣ ། མིག་སོགས་ནང་གི་དབང་པོ་དང་། ༤ ། གཟུགས་སོགས་
སྤྱིའི་ཡུལ་དང་། ༥ ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། ༦ ། ཐུན་
མོང་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཏུ་སྤང་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱབ་སྟེ་
མེད་པའི་སྤྱིར་དེ་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་བྱུང་མེད་པའི་དེ་བཞེན་ཉིད་ཅོག་ཅིག་ཏུ་
སྤང་བ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་རྒྱབ་བོ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་
དོན་རྒྱུག་བསྟན་པ་འདིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར། ༡ ། དབང་པོ་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་བརྟག་
དུ་མེད་པ། ༢ ། ངག་གིས་བསྟན་དུ་མེད་པ། ༣ ། ཤེས་པ་སྤྱི་བའི་གནས་སམ་
རྟེན་མེད་པ། ༤ ། ཡུལ་དུ་སྤང་བ་མེད་ཅིང་ ༥ ། ཡུལ་ཅན་རྣམ་པར་རིག་པ་
མེད་པ། ༦ ། ཐུན་མོང་གི་རྟེན་སྟོད་ཀྱི་གནས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཚུལ་འདིས་
རྣམ་པར་རིག་པའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དེ་བཞེན་
གཤེགས་པས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་བཞེན་དུ་འདིར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཅོ། །ཇི་ལྟར་ན་

དགོན་མཚོག་བརྟེན་པའི་འོད་སྤང་གིས་ཞུས་པ་ལུང་བསྟན་པ་ལས། འོད་སྤང་
རྟག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། །མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཉིས་
སོ། །མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཔྱད་དུ་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་
པ། རྟེན་མ་ཡིན་པ། སྤང་བ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པ་མེད་པ། གནས་པ་མེད་པ་
སྟེ། འོད་སྤང་འདི་ནི་དབྱུ་མའི་ལམ་ཚེས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་
ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞེན་དུ་བདག་བདག་མེད་འཁོར་བ་སྤང་འདས་ཡོད་པ་
དང་མེད་པ་སོགས་ལ་སྤྱིར་ཉེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཔྱད་དུ་མེད་
པ་སོགས་གོང་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེའི་སྤྱིར་སྤང་བ་དེ་དག་གི་རང་བཞེན་ལས་
འདས་པའི་སྤང་བ་མེད་པའི་ཡོ་ཤེས་རང་འོད་གསལ་བ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་
པ་དེ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཡོ་ཤེས་སྤང་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་རང་གི་ངོ་བོ་
ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་འདས་པའི་ཡོ་ཤེས་ཡིན་ཏེ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་
སོགས་ཀྱི་ཁམས་གང་དུའང་མ་གཏོགས་པའོ། །དེའི་སྤྱིར་དེའི་ངོ་བོ་ལ་སྤང་བ་དེ་
དག་གིས་རིས་སུ་བཅད་པ་མེད་དེ་ཚེས་ཉིད་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་རང་གསལ་
བའོ། །ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་ཆ་ནས་བསྟན་ན། རྟག་དུ་འདིའི་ངང་
ཚུལ་ལས་མ་གཡོས་བཞེན་དུ་ཇི་སྟོད་པའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱིས་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་མཉམ་
ལ་མ་འདྲེས་པར་གཟུགས་པ་འབྱུང་སྟེ་འགལ་མེད་བྱུང་གཅིག་ཏུ་རུང་དོ། །དེ་
ཅིའི་སྤྱིར་ཞེན། ཚེས་ཉིད་དེ་བཞེན་ཉིད་ཀྱི་ངང་དུ་ཚེས་ཐམས་ཅད་ཅོ་མཉམ་པ་ལས་
མ་གཡོས་བཞེན་དུ་ཚེས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱེད་ཀྱི་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བ་
བཞེན་དུ། ཚེས་ཉིད་གཟུགས་པའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་རང་སྤང་ལ་སྤང་བ་མི་འགག་པར་

ཤར་ཡང་དེ་དང་དེར་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཆ་ནས་གོང་གི་སྐྱེད་མེད་དུ་བསྟན་
པའི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ་ཐ་མལ་བའི་གཉིས་སྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་རང་
བཞིན་ལས་འདས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་ཟབ་དོན་དེ་འཕྲོས་སུ་
བཤད་པའོ། །གསུམ་པ། སྐྱེད་བ་ལས་ནི་ཇི་ལྟར་ན་མཉམ་བཞག་ཏུ་ནི་ཚོས་ཐམས་
ཅད་རོ་མཉམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དོ་བོས་དམིགས་པར་བྱར་མེད་པ། དཔེར་ན་
ནམ་མཁའི་དགྱིལ་ལྟར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེད་བའི་སྤྱིར་རོ། །མཉམ་བཞག་དེ་ལྟ་
བུའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་འདུ་བྱེད་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཅི་དང་གང་
སྐྱེད་བ་མ་ལུས་པ་སྐྱེད་ཡང་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱུ་མ་དང་སྒྲིག་སྐྱུ་དང་མི་
ལམ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུར་སྐྱེད་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །མཉམ་རྗེས་མེད་པར་བྱང་
གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འབྱུང་ཞིང་། རྗེས་མཐུན་པ་
འཕགས་པའི་ས་དང་ཆ་འདྲ་བ་སྤྲུགས་ལམ་གྱི་དཔེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ན་
ཡང་འབྱུང་སྟེ་ཐབས་ཟབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཚུལ་འདིས་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་གཉིས་པོས་གཟིགས་ཚུལ་དང་སྟོབ་ལམ་དུ་མཉམ་
བཞག་སྐྱེད་བཅས་སྐྱེད་མེད་མི་འགལ་བའི་གནད་ཤེས་དགོས་པས་ཤིན་ཏུ་གལ་
ཆེ་བའི་སྤྱིར་འཕྲོས་དོན་ཅུང་ཟད་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྟ་བུ་། །ཕན་ཡོན་། །

ཕན་ཡོན་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེད་ལས་པར་རབ་ཏུ་ཐོབ་

པའི་སྤྱིར་དང་། གོང་ན་མེད་པའི་བདེ་བའི་གནས་པ་རབ་ཏུ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་
དང་། སྟོན་པའི་འབྱུང་པ་རབ་ཏུ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཕན་ཡོན་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེད་ལས་པར་བྱུར་བས་གནས་ཡོངས་སུ་བྱུར་པ་
ཐོབ་པ་དང་། གོང་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་མཚོག་ཐོབ་པས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་བདེ་བ་སྐྱེད་ས་བ་
དང་། གཟིགས་པ་ལ་དབང་འབྱུང་བ་ཐོབ་པ་ཡིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པ་དང་།
སྟོན་པ་ལ་དབང་འབྱུང་བ་ཐོབ་པ་ཡིས་ནི་ཇི་ལྟར་འོས་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་ཏུ་མ་ལ་འཇུག་པའོ། །

མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡི་ཕན་ཡོན་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས། སྐྱིབ་པ་གཉིས་དང་བུལ་བའི་གནས་ཡོངས་སུ་བྱུར་
པ་མཐར་ཐུག་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེད་ལས་པར་ཐོབ་པ་དང་། འབྱུང་ཞིང་མི་བརྟན་པ་ཟག་
བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་འདས་ནས་གོང་ན་མེད་པའི་བདེ་
བ་ཆེན་པོ་ཟག་པ་མེད་ཅིང་གཏན་དུ་འཕོ་འབྱུར་མེད་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བུ་དང་
ཇི་སྟེད་པས་བསྐྱེས་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གཟིགས་པ་རྣམ་
པར་དག་པ་ལྟར་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དབང་འབྱུང་བ་ཐོབ་པ་དང་། མཐའ་ཡས་པའི་
གདུལ་བུ་ལ་རང་རང་གི་མོས་པ་དང་འཚམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྟོན་སྐྱོ་ཚོགས་པ་ཟབ་པ་དང་
རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་འབད་མེད་དུ་སྟོན་པ་ལ་དབང་འབྱུང་བ་བཞི་ཐོབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་
སྐྱེད་རྟོགས་མཐར་ཐུག་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ཡེ་ཤེས་དེའི་ཕན་ཡོན་རྣམ་པ་བཞི་བསྟན་པའོ། །

དུག་པ་ ༼ ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ ༽།

ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལས་རྟོགས་པ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གཉིན་པོ་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པའི་སྤྱིར་དང་། མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྤྱིར་དང་། བྱད་
པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྤྱིར་དང་། ལས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ༼རྣམ་པ་བཞི་སྟེ༽ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ༼མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ལྡན་གཉིན་
པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ༼མི་རྟོག་པ་ལྡན་དང་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ༼གཞན་
ལས་འཕགས་པའི་བྱད་པར་ལྡན་བྱད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ༼ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལས་ལྡན་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་རོ། ༽།

དུག་པ་ཡེ་ཤེས་དེའི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱུ་
བཤད་གཉིས། དང་པོ་ ༼ མདོར་བསྟན་ ༽། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པ་དེ་ནི་རྣམ་
པ་བཞི་སྟེ༽ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་ཀྱི་གཉིན་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པར་དང་། གོལ་ས་མི་རྟོག་པ་ལྡན་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པ་དང་། དམན་ལམ་ལས་བྱད་པར་འཕགས་པའི་ཚོས་ལྡན་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེའི་བྱེད་ལས་ལྡན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་བཞི་རོ། ༼གཉིས་པ་རྒྱུ་
བཤད་ལ་གོང་གི་རིམ་པ་དང་མཚུངས་པར་བཞི་ལས།

དེ་ལ་གཉིན་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ།

ཚོས་དང་། གང་ཟག་དང་། རྒྱུར་པ་དང་། ཐ་དད་པ་དང་། རྒྱུར་པ་ལྡན་
བདེ་བའི་ངོ་བོ་ལས་ཞེན་པའི་གཉིན་པོ་རོ། །

དེ་ལ་གཉིན་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། ༼རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ༼མིད་པའི་ཚོས་དང་མིད་
པའི་གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ༼མིད་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུར་པ་དང་མིད་པའི་
ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་ཐ་དད་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ༼ཚོས་དང་གང་ཟག་བརྟགས་པར་ཡོད་པ་ལ་མིད་པའི་
རྒྱུར་པ་འདེབས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ༼དེ་ལྟར་མིད་པ་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ལྡན་ཏེ། ༼གཉིན་པོ་བསྟན་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་རོ། ༽།

དང་པོ་ ༼ མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་ཀྱི་གཉིན་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་རོ་ ༽།

དེ་ལ་གཉིན་པོ་ཤེས་པ་ནི་གང་ཞེན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་བདེན་གཉིས་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྒྲོ་རྒྱུར་དང་བྲལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་
སྤྱིར་ན་མཐར་འཛིན་པའི་ལྷ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ༡ ༽
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ༢ ༽ གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་
དང་། ༣ ༽ དངོས་པོ་རྣམས་སྤྱི་མའི་གནས་སྐབས་ལས་ཡོངས་སུ་རྒྱུར་པ་སྐྱེ་བ་དང་
འགག་པར་འཛིན་པ་དང་། ༤ ༽ ཚོས་ཅན་དང་ཚོས་ཉིད་ཐ་དད་པར་འཛིན་པ་དང་།
༥ ༽ རྒྱུར་ཅམ་གྱི་ཚོས་རྣམས་ཐ་སྐད་ཏུ་མིད་ཅེས་རྒྱུར་བ་འདེབས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བོ་ནི་དོན་ལ་དེ་ལྟར་མིད་པ་འམ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་ལ་རྫོངས་པའི་སྒྲོས་
བདག་གཉིས་དང་སྐྱེ་འགག་དང་ཐ་དད་དང་རྒྱུར་འདེབས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཛིན་པས་

ན་དེ་ཐམས་ཅད་མི་བདེན་པ་ལ་ལྷགས་པས་ན་མི་དཔལ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་
མི་དཔལ་འཛིན་པ་འཕྲིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་རྣམས་པ་ལྷན་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་
ནི་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
ཤེས་དང་ལྷན་པ་ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྷ་བ་སྟོ་འདོགས་བཞི་དང་སྐྱར་འདེབས་གཅིག་
པོ་དེས་མཚོན་པའི་ལྷ་བ་དཀ་པ་མཐའ་དག་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

**གཉིས་པ་ ། གོ་ལ་ས་མི་རྟོག་པ་ལྷ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ ། །**

མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མི་དཔལ་དང་། ཡང་དག་
པར་འདས་པ་དང་། ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། རོ་བོའི་དོན་དང་། བྱ་བར་འཛིན་
པ་ལྷ་སྤངས་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །

མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི། །བྱ་རྒྱུ་ལྟར་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྟོག་དཔྱད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། །གཉིད་ལོག་པ་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལྟར་རྣམས་པར་རྟོག་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་མི་རྟོག་པའི་རོ་བོའི་དོན་
དང་། །རྣམས་པར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་སྟེ་མཛོན་ཉགས་སུ་འཛིན་པ་དང་རྣམས་པ་ལྷ། །སྤངས་པའི་
རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་
གོ་ལ་ས་རྣམས་ལྷ་སྤང་བའི་སྟོན་ས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ན་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་

ཤེས་ནི་དམིགས་པར་བྱ་བའི་རྣམས་པ་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་ལ་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པ་ཡིན་
མོད་ཀྱི་དེས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་རྒྱལ་འདི་དམུས་
ལོང་ལ་གཟུགས་ལྟར་རོ། །རྒྱ་རོལ་མཐོང་བའི་དོར་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཅིག་ཆར་
བསྟན་དུ་མི་དཔལ་དེའི་རོ་བོ་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཡིན་གྱང་ཚོས་ཉིད་མཐའ་གང་
དུ་འང་དམིགས་སུ་མི་དཔལ་དོན་མ་ཞོར་བར་རྟོགས་ནས་ཚོས་ཉིད་དང་མཐུན་པར་
ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། ཅི་ཡང་མ་ཤེས་པའམ་ཤེས་པ་བཀག་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོ་
ནས་མི་རྟོག་པ་མིན་ཞེས་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་གང་ཞེ་ན། འཛིག་རྟོག་ཐ་སྟོན་གྱི་སྟོས་
པ་རྣམས་མིང་དོན་བསྟེན་ཏེ་རྟོག་པས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་རྣམས་པར་མི་རྟོག་
པ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། བྱ་རྒྱུ་སྟེ་མ་ཐག་པ་དང་བེུ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ན་དེ་འདྲའི་རྟོག་
པ་མི་དཔལ་གྱང་དེ་ལ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པ་ཞེས་མི་བྱ་བ་བཞིན་ཞོ། བྱ་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་ལ་སྐྱ་
དོན་འདྲེས་རུང་ཡོད་དུ་རྒྱག་གྱང་འདྲེས་འཛིན་མི་དཔལ་སྟེ་མ་ཐག་པ་རྟོག་དཔྱད་
གཞུག་མི་ཤེས་པ་ལ་དཔེར་བྱས་པས་སྐབས་ཀྱི་དོན་འགྲུབ་བོ། །རྩིང་ཞིབ་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་རྟོག་དཔྱད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་ཅམ་གྱིས་གྱང་རྣམས་པར་མི་རྟོག་
པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཤེས་པ་བཞིན་ཞོ།
།རྟོག་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཅམ་ཞིག་གིས་གྱང་དེ་མ་ཡིན་ཏེ་གཉིད་ལོག་པ་དང་བརྒྱལ་བ་
དང་སྟོས་པ་དང་འགོག་སྟོམས་ལ་གནས་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་ཞོ། །མི་རྟོག་
པའི་རོ་བོའི་དོན་ཅན་དུ་གྱུར་པས་གྱང་དེ་མ་ཡིན་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དང་མིག་
སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་རྟོག་པ་མི་དཔལ་དེའི་བེམ་པོའི་རོ་བོར་གྱུར་གྱང་དེ་དག་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཅི་ཡང་རྣམས་པར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་སྟེ་མ་དུ་

བ་དང་། །སྤྲ་རྒྱས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱ་
 ཡི། །སྤྲིབ་པ་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དེ་ཡི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་ཡི། །ཡེ་ཤེས་ཤེས་
 བྱི་རྣམ་པ་ནི། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འཇུག་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དང་།
 །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད། །གཏོད་ཅིང་སྟོར་
 བར་བྱེད་པ་སྟེ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ལྔ་ནི་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་རོ། །

བཞི་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཐ་མ་དེའི་བྱེད་ལས་ཡོངས་སུ་
 ཤེས་པ་ནི། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མངོན་དུ་རྒྱ་རིང་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། །དེ་ནི་དེའི་ཀུན་ནས་ལྡང་
 བ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་སྦྱོས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་དང་། །སྤྲ་ན་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཟུག་
 མེད་ཀྱི་བདེ་བ་སྟོར་བར་བྱེད་པ་ནི་ཚོས་ཀུན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ཤིང་གཏམ་དུ་
 ཉུག་པའི་བདེ་བ་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་། །ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་
 བྱ་ཡི་སྤྲིབ་པ་གཉིས་པོ་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ནི། །སྤྲ་རྒྱས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བཅོམ་
 པའི་ཕྱིར་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དང་། །མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པའི་
 ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་མཚན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་
 རྣམ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་པ་ནི་གཟིགས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་རྒྱ་མཐུན་པའི་
 འབྲས་བུ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ནི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་དང་། །སེམས་ཅན་ཡོངས་
 སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་
 གཏོད་ཅིང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་གཞན་ལ་སྟོར་བར་བྱེད་པ་དང་། །དེ་
 གསུམ་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་པ་རྣམས་སྦྱིན་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ལྔ་ནི་རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་རོ། །

བདུན་པ་ ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ ། །

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྟོགས་པ་ནི། །ཇི་སྐད་དུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་
 མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དེ་འདི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ།
 །དེ་བཞིན་ཉིད་མི་ཤེས་པ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་ལས་ཏེ། །ཡང་དག་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་སྟེ། །མི་བདེན་པ་གཉིས་
 སུ་སྦྱང་བའི་རྒྱ་དང་། །དེ་ལ་རྟོན་པ་ཐ་དད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལ་རྒྱ་དང་
 འབྲས་བུར་བཅས་པ་སྦྱང་དུ་ཟིན་གྲང་མི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྦྱང་
 བས་གྲང་དེའི་ཚོས་ཉིད་ནི་སྦྱང་བ་མེད་ལ། །དེ་སྦྱང་བ་མེད་པ་ལས་གྲང་
 ཚོས་ཉིད་སྦྱང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཉེ་
 བར་དམིགས་པ་ལས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་པ་རྟོགས་
 པར་བྱེད་དོ། །རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་པ་ལས་དོན་ཐམས་
 ཅད་དམིགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །དོན་ཐམས་ཅད་དམིགས་
 པ་མེད་པ་ལས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པར་
 བྱེད་དོ། །དེ་མི་དམིགས་པ་ལས་གཉི་ག་བྱེད་པར་དམིགས་པར་རྟོགས་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེར་གང་ཡང་གཉིས་དམིགས་པ་མེད་པ་དེ་ནི། །རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། །ཡུལ་མེད་ཅིང་། །དམིགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 །མཚན་མ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པས་ཉེ་བར་མཚན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། །ཅི་ནས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ། །འཇུག་པར་འདོད་
པའི་གང་ཟག་ནི། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གིས། །འདི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ།
།ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ལས་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་ཤེས་པས། །མི་བདེན་
པར་ནི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཞེས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དེ་ནི། །མེད་པ་ལ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་རྒྱུ་ལོ། །ཀུན་གཞི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་དད་པ་རྒྱུ་གཞན་
དང་གཞན་དུ་སྒྲུང་བ་འཇུག་ཤེས་དུག་སྟེ། །དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེས་ན་རྒྱ་
དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ། །སྒྲུང་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྒྲུང་བ་ལྟར་དོན་ལ་མེད་པའོ། །གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་
རང་བཞིན་དེ་སྒྲུང་བས་གཉིས་སྟོང་གི་ཚོས་ཉིད་དེ་མི་སྒྲུང་ཞིང་། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་པོ་དེ་མི་སྒྲུང་
བས་ཚོས་ཉིད་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན། །བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་ལ་ནི་འཇུག་སྟེ་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའོ།
།རྗེ་སྐད་ལའད་པ་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་ལས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ། །དམིགས་པ་ཁོ་ན་ལས་སྤྱོད་ལ་
གྱི་དོན་རྣམས་མི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། །དེ་ལྟར་དོན་རྣམས་མི་དམིགས་པ་ལས་ནི། །རྣམ་
པར་རིག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་མེད་པས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ཡང་མི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། །དེ་
མི་དམིགས་པ་ལས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་པོ་ནི། །འབྲུག་པར་མེད་པའི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་གོ་
།དེ་གཉིས་འབྲུག་པར་མི་དམིགས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་ཡུལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཅིང་ཡུལ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པ་མེད་པ་སྟེ། །མཚན་མ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པས། །རབ་དུ་སྟེ་
བ་ནི་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ལོ། །

བདུན་པ་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་
ནི། །རྟོན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་རྒྱལ་བཞིན་འཇུག་པར་འདོད་པའི་གང་

ཟག་ནི། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གང་ཡིན་པ་དེས་འདི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། །ཚོས་
ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་ལུགས་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་ཤེས་པས་མི་བདེན་པར་ནི་གྱུར་དུ་
ཟིན་ཡང་འབྲུལ་བའི་སྟེའི་ངོར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པའི་གཟུང་འཛིན་དུ་སྒྲུང་བའི་ཚོས་
རྣམས་གྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་གང་དེ་མེད་བཞིན་པ་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་སྦྱོར་པའི་
བག་ཆགས་གྱིས་བགོས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་ལས་ཚོས་སྒྲོ་ཚོགས་སུ་སྒྲུང་བ་
ནི་མི་ལམ་བཞིན་ལོ། །ཀུན་གཞི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་འཇུག་ཤེས་གང་ཞེས་ཐ་དད་པའི་
རྒྱུ་མཚན་ཅན་དེ། །རང་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཅན་དུ་སྒྲུང་བར་འབྱུང་ངོ་།
།འདི་ལ་རྒྱུ་ཅེས་བྱས་པའང་སྒྲུང་ངོ་། །ཡང་དག་མིན་པའི་ཀུན་རྟོག་གི་དབང་ལས་
མེད་བཞིན་སྒྲུང་བ་དེས་ན་རྒྱུ་ཀུན་གཞི་དང་འབྲས་བུར་བཅས་པ་སྟེ་ཚོགས་བདུན་
ཡུལ་དང་བཅས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་འདི་དག་འདི་
ལྟ་བུར་འབྲུལ་ངོར་སྒྲུང་དུ་ཟིན་ཡང་། །དོན་ལ་མེད་པ་སྟེ་གྱུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་
རང་གི་ཡང་དག་པ་མིན་པའི་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་ཅམ་དུ་གྱུར་པའོ། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་
པོ་དེ་སྒྲུང་བས་ཚོས་ཉིད་མི་སྒྲུང་ཞིང་། །གཟུང་འཛིན་དེ་མི་སྒྲུང་བས་ཚོས་ཉིད་སྒྲུང་བ་
ཡིན་ལོ་ཞེས། །ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་དུ་རྟོག་པ་དེའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་
རྣམས་འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང་ཚོས་ཉིད་མ་མཐོང་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་ཤིང་རྒྱལ་
བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ལ་ནི་ཐོག་མར་འཇུག་པ་ཡི་རྒྱལ་དེ་ལྟར་བྱུ་ཡིན་ཏེ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དབང་གིས་
འཁོར་བར་སྒྲུང་བ་ལས་རྒྱུ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པས་ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་གཏན་ལ་དབབ་

ཚུལ་ལ་གནད་འདི་བས་ཟབ་པ་མེད་ཅིང་། གཉིས་སྒྲུང་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་ན་
ཡང་དག་མིན་པའི་རྟོག་པ་ཙམ་དུ་ཤེས་ནས་དེ་ལ་དེར་ཞེན་སྒྲུངས་ཏེ་རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པས་ནི་རྣམ་པར་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་ལམ་གྱི་གནད་ལའང་
འདི་ཆེས་ཟབ་པའི་སྤྱིར་ནོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དམིགས་ཤིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
གོམས་པ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་མམ་སེམས་ཙམ་དུ་དམིགས་
པ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་སྤྱི་ལོ་གྱི་དོན་རྣམས་ཞེན་བྱར་མི་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་
དང་། དེ་ལྟར་དོན་རྣམས་མི་དམིགས་པ་ལས་ནི། དེ་དང་དེར་འཇིན་པའི་རྣམ་པར་
རིག་པ་ཙམ་དུ་འང་མི་དམིགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། འཇིན་པ་དེ་མི་དམིགས་པ་ལས་
གཟུང་འཇིན་གཉིས་པོ་ནི་བྱུང་པར་བྱར་མེད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་
བསམ་བཤེད་ལས་འདས་པའི་དོན་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་འབྱུང་ལ། གཟུང་འཇིན་
དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གང་ཡང་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ལ་དམིགས་བྱའི་ཡུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དང་།
ཡུལ་ཅན་གྱིས་གང་དུ་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། དེའི་སྤྱིར་ན་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པ་
ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་དམིགས་
པས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བའི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཕྱོགས་ལོ་ཡང་བཞག་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

བརྒྱད་པ་ ། སྤྱིར་བོ། །

སྤྱིར་བས་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མོས་པས་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་མོས་
པས་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སོ།
།ས་དང་པོ་ལ་སོ་སོར་རིག་པར་སྤྱིར་བའི་སྤྱིར་དང་། དེ་ཉིད་ནི་རིག་པའི་
གནས་སྐབས་སོ། །རྣམ་པར་མ་དག་པའི་ས་དུག་ལ་སྒྲོམ་པ་ལ་རབ་ཏུ་
སྤྱིར་བའི་སྤྱིར་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་གསུམ་པོ་ལ་ཡང་ངོ། །དེ་ཉིད་ནི་
ཇིས་སུ་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་མཐར་སྤྱིན་པ་
ལ་སྤྱིར་བའི་ཡང་སྤྱིར་ཏེ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོད་པ་
རྒྱན་མི་འཆད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་
གནས་སྐབས་སོ། །

སྤྱིར་བས་ས་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྣམ་པ་བཞི་རུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། །མོས་པའི་རབ་ཏུ་སྤྱིར་བས་ན། །མོས་
པས་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་སྟེ། །དེ་ནི་སྤྱིར་བསྟན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །སོ་སོར་
རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ཡི། །སྤྱིར་བས་ས་ནི་དང་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་
སྟེ། །དེ་ཉིད་ཀྱང་སྤྱིར་བསྟན་པའི་རིག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་སོ། །བསྒྲོམ་པས་རབ་ཏུ་སྤྱིར་བས་ནི།
།གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་མ་དག་པ་ཡི་ས་དུག་སྟེ་མཚན་མ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དག་དང་། །བརྒྱད་པ་ལ་
སོགས་པ་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་ངང་གིས་འཇུག་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ས་ནི་གསུམ་པོ་སྟེ། །དེ་དག་
ཀྱང་ནི་སྤྱིར་བསྟན་པའི་ཇིས་སུ་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །མཐར་སྤྱིན་པ་ལ་སྤྱིར་བས་ནི། །སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །མཛོད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། །དེ་ཡང་ནི་
སྤྱིར་བསྟན་པ་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ། །ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་གནས་སྐབས་སོ། །

ཡེ་ཤེས་དེ་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའམ་དེ་ལ་བརྩོན་ཅིང་སྦྱོར་བས་ས་དང་ལམ་གྱི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་སའམ་གཞི་སོ་སོ་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་རུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་ཤེས་རབ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མོས་
པའི་སྒོ་ནས་དོན་དེ་ལ་རབ་དུ་སྦྱོར་བས་ནི། མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས་ལ་འཇུག་པ་སྟེ།
ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སོ། །ཚོས་ཉིད་ཀྱི་
དོན་དོན་སྦྱི་ཙམ་དུ་མ་ཡིན་པར་སོ་སོར་རབ་དུ་རྟོགས་པ་ཡི་སྦྱོར་བས་ས་ནི་དང་པོ་
ལ་འཇུག་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །རྟོགས་
ཟིན་དེ་ཉིད་ཡང་ཡང་བསྐྱོམས་པས་རབ་དུ་སྦྱོར་བས་ནི་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་
བར་གྱི་མ་དག་པ་ཡི་ས་དུག་དུ་གྲགས་པ་སྟེ་མཚན་མ་ཀུན་དུ་སྦྱོད་པ་དང་བཅས་
པའི་གནས་སྐབས་དང་། མཚན་མ་ཀུན་དུ་སྦྱོད་པ་དེ་དག་པའི་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་པོ་ལ་འཇུག་སྟེ། ས་ལྷག་མ་དགུ་བོ་དེ་ནི་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་རྗེས་
སུ་དྲན་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །མཐར་ཕྱིན་པའི་ས་ལ་སྦྱོར་བས་ནི་འབད་རྩེ་ལ་མིང་
པར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ནམ་མཁའ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
མཐའ་ཇི་སྟེད་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འཇུག་པའི་སྦྱོར་ཏེ། སྦྱོར་བ་དེ་ནི་སྦྱིབ་གཉིས་
སྤངས་པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་སོན་པའམ་འགྲོ་བའི་གནས་སྐབས་
ཏེ་དབྱིངས་དང་གཉིས་སུ་མིང་པ་འགྱུར་མིང་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །

དགུ་བ་ ། ཉམས་དམིགས་ ། །

ཉམས་དམིགས་རྟོགས་པ་ནི། གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་མིང་ནའོ། །ཉམས་
དམིགས་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་མི་འཇུག་པའི་རྟོན་མིང་པའི་
ཉམས་དམིགས་དང་། ལམ་འཇུག་པའི་རྟོན་མིང་པའི་ཉམས་དམིགས་དང་།
གང་ཟག་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པར་ཐ་སྦྱད་གཞག་པའི་རྟོན་མིང་པའི་ཉམས་
དམིགས་དང་། བྱང་རྒྱུ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་གྱི་ཐ་སྦྱད་གཞག་
པའི་རྟོན་མིང་པའི་ཉམས་དམིགས་སོ། །

ཉམས་དམིགས་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི། །གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་མིང་པ་ཡི། ཉམས་དམིགས་ནི་རྣམ་པ་
བཞི་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ། །མི་འཇུག་པའི་རྟོན་སྦྱིབ་པ་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་མིང་པའི་ཉམས་པ་དང་། །སྦྱིབ་
པ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་འཇུག་པའི་རྟོན་མིང་པའི་ཉམས་པ་དང་། །སྤྱང་ན་འདས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་།
།གནས་གྱུར་ཐོབ་པ་ལ་གདགས་དགོས་པས་དེ་གདགས་པའི་གཞི་མིང་པའི་ཉམས་པ་དང་། །བྱང་རྒྱུ་
གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་དག་ཀྱང་གནས་གྱུར་པ་ལ་ཡོད་པས་དེ་གདགས་པའི་གཞི་མིང་པའི་ཉམས་པ་འོ། །

དགུ་བ་ཉམས་དམིགས་དག་ལ་འཇུག་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་
པ་མིང་པ་ཡི་ཉམས་དམིགས་བཞི་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཟེན་པ་རྣམས་སྤྱང་ཡང་
རྒྱུད་དེར་མི་འཇུག་པའི་རྟོན་མིང་པའི་ཉམས་པ་དང་། གཉོན་པོ་ལམ་ཉིད་རྒྱུད་དེ་ལ་
འཇུག་པའི་རྟོན་མིང་པའི་ཉམས་པ་དང་། སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་སུ་
གདགས་པའི་གཞི་མིང་པའི་ཉམས་པ་དང་། ཉོན་རང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐར་འབྲས་བྱང་
རྒྱུ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་དག་གདགས་པའི་གཞི་མིང་པའི་ཉམས་པ་དང་བཞིར་འགྱུར་
བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དེའི་གོ་བའི་གནད་རྒྱས་པར་བཤད་ན། ལམ་གྱིས་སྤང་

བྱ་སྤང་ཞིང་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་གནས་གྲུང་དེ་གལ་ཏེ་མེད་ན། ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་
ཟིན་པ་རྣམས་སྤྱད་རྒྱུ་དེ་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྟོན་མེད་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་
མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་རྒྱུ་ལ་སྤྱད་སྤང་བྱ་དེ་མི་འབྱུང་བ་ནི་བྱང་སེམས་དེའི་རྒྱུ་
ཡོངས་སུ་གྲུང་པའི་གནས་གྲུང་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་རྟོན་དེ་ལ་དེ་འཇུག་པའི་སྐབས་མེད་པ་
ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་སྒྲིབ་པ་ལན་གཅིག་སྤངས་སུ་ཟིན་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གནས་མ་
གྲུང་ན་སྤྱད་ཡང་སྤྱད་བཞིན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་
དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་གང་ཞེས་གནས་མ་གྲུང་པའི་ཚེ་སྤང་བྱ་དེ་དང་དེ་འཇུག་
པའི་རྟོན་དུ་གྲུང་ལ། གནས་གྲུང་པའི་ཚེ་སྤང་བྱ་དེ་དག་མི་འཇུག་པའི་རྟོན་དུ་གྲུང་པ་
ནི་གནས་གྲུང་པ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལོ། །ས་བོན་མེས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་
སྤང་བའི་ས་བོན་བཅོམ་པ་ན་སྤྱད་མི་སྐྱེ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་གནས་གྲུང་ཞེས་པ་མེད་ཀྱང་
ཅི་འགལ་སྟམ་ན། སྤང་བའི་ས་བོན་བཅོམ་པ་ཡིན་མོད་གྱི། དེ་ཡང་རྒྱུ་གང་གི་ཁྱད་
པར་དུ་བྱས་ནས་འཇོག་དགོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་མི་རུང་སྟེ་གཉེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་
རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལར་ཟག་པ་ཟད་པ་ཞེས་དམིགས་སྟེ་སྟེ་མ་
བསྟན་པར་ས་བོན་བཅོམ་རྒྱལ་གྱང་མི་ཤེས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྤང་བའི་ས་བོན་
ཟད་པའི་རྒྱུ་དེ་ལ་སྤྱད་ལས་གནས་གྲུང་པའི་ཁྱད་པར་དེས་སྤྱད་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་
རྒྱུ་རྒྱུ་ཆད་ནས་རྟོན་མེད་པར་སོང་བ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྒྱུ་གྱི་ཁྱད་པར་
ལ་ལར་ཟག་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་ལ་ལར་མི་སྐྱེ་བ་འདི་གནས་གྲུང་མ་ཐོབ་པ་དང་
ཐོབ་པའི་དབང་གིས་ཏེ་རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་ལ་སྐྱེ་ཤང་གྱི་སྤྱད་བ་སྐབས་མི་ཐོབ་
པ་བཞིན་ལོ། །ཡང་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་མེད་ན་སྤང་བའི་གཉེན་པོ་ལམ་འཇུག་

པའི་རྟོན་མེད་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཟག་འདི་ནི་མཐོང་ལམ་བའོ་འདི་
ནི་ས་གཉིས་པའོ་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལམ་གོང་མ་གོང་མ་དག་འཇུག་
པའི་རྟོན་ནི་གནས་གྲུང་སྤྱད་མ་སྤྱད་མ་ཡིན་ཏེ་སྤྱད་མ་སྤྱད་མ་མེད་པར་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་འབྱུང་
མི་སྤྱིར་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ས་བོན་སྤྱད་གནས་གྲུང་པ་མེད་ན་སྤྱོད་བྱ་སོགས་འབྱུང་བ་
སྐབས་མི་ཐོབ་པ་བཞིན་ལོ། །གནས་གྲུང་དེ་དང་དེ་ལའང་ལམ་དེ་དང་དེའི་ཐ་སྟོད་
དང་དོན་གཉིས་ཀ་འཇུག་སྟེ། སངས་རྒྱས་པའི་ས་ལ་མི་སྐྱོབ་ལམ་ཞེས་པ་བཞིན་ལོ། །
ཡང་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་མེད་ན་སྤྱད་འདས་སུ་གདགས་པའི་གཞི་མེད་པའི་
ཉེས་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱད་པོའི་རྒྱུ་ལ་གདགས་གཞི་
བྱས་ཏེ་འདི་ནི་གང་ཟག་འཁོར་བ་པའོ་ཞེས་གདགས་པ་བཞིན་དུ། ཟག་པ་མེད་པར་
གནས་གྲུང་པ་དེ་ཉིད་ལ་གདགས་གཞིར་བྱས་ཏེ་འདི་ནི་སྤྱད་འདས་པའི་གང་ཟག་
གོ་ཞེས་གདགས་ཀྱི་གནས་གྲུང་མེད་པར་སེམས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱད་པོའི་རྒྱུ་ཅམ་
ལ་ནི་སྤྱད་འདས་པའི་གང་ཟག་དུ་གདགས་པའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་
སྤྱད་གནས་མ་གྲུང་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་ལོ། །གཞན་ཡང་ཉན་རང་རང་ལམ་ན་
འདོད་པ་ལྟར་གྱི་སྤྱད་པོ་ལྟག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་སྤྱད་འདས་པའི་གང་
ཟག་རྣམས་ལའང་སྤྱད་འདས་པ་ཞེས་གདགས་པའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་
ཏེ་གནས་གྲུང་མེད་ན་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་དེ་རི་བོང་གི་རྩའི་མིང་བཞིན་གཞི་མེད་པའི་
མིང་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གཞི་མེད་ཀྱང་མི་རུང་བ་ཅི་ཡོད་དེ་སྤྱད་གྱི་སྤྱད་པོ་འགག་
པ་ཅམ་ལ་སྤྱད་འདས་སུ་འདོགས་ཏེ་ནད་ཞི་བ་ལ་ནད་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་
ལོ་སྟམ་ན། སྤྱད་གྱི་སྤྱད་པོ་རྒྱུ་ཆད་ཅིང་སྤྱད་མི་སྐྱེ་བའི་ངས་པ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ཉིད་

དེའི་གནས་གྲུང་ཡིན་པས་གནས་གྲུང་གྲང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཟག་འདི་ནི་སྤྱི་
ངན་ལས་འདས་སོ། །སྤྱིར་འཁོར་བར་མི་ལྟུང་ངོ་ཞེས་པའི་རྟེན་དང་གདགས་གཞི་
གཉིས་ཀ་གནས་གྲུང་དེ་ཡིན་པས་དེ་མེད་པར་ཁས་སྤངས་དུ་མི་བཏུབ་ལ། གལ་ཏེ་
གནས་གྲུང་མེད་པར་ཁས་སྤངས་ན་ཕུང་པོ་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་སྤྱིར་མི་སྤྱོད་བ་ཡང་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་རྟེན་དང་གདགས་གཞི་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱིས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་སྤྱི་ངན་
ལས་འདས་གྲང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་སྤྱིང་འདས་ལྟར་ན་
དེ་ནི་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་སྤོས་མ་དགོས་སོ། །ཡང་ཐེག་
པ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་བྱུང་ཆུབ་ཅེས་བྱུང་པར་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དུ་འཇོག་པ་དེ་ནི་
གནས་གྲུང་གྱི་བྱུང་པར་མི་འདྲ་བ་ལས་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་པ་སྤོས་པའི་བདག་ཉིད་མཐའ་དག་
དག་པའི་བྱུང་པར་གྱིས་དེ་ལྟར་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་གྲང་། གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་
པ་ཉིད་མེད་ན་བྱུང་ཆུབ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་འདི་དང་འདི་ཞེས་གདགས་པའི་གཞི་
མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་སྤྱི་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚེ་
བྱུང་ཆུབ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་གང་ལ་འདོགས་པའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་བས་ནི། དེ་
དག་གི་སྤྱིང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཆེ་རྒྱུ་སོགས་ལའོད་པ་རྣམས་མོ་གཤམ་གྱི་བུའི་
མཛེས་མི་མཛེས་ལའོད་པ་བཞིན་དུ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་རྒྱ་བོད་ཀྱི་
འགྲེལ་བ་སྤྲུལ་རྣམས་སུ་ཞིབ་པར་མ་གསུངས་པས་འདིར་རྒྱས་པར་ལའོད་པ་ལ་སྤོས་
ལྡན་རྣམས་དགྲེས་པར་མཛོད་ཅིག །

བཅུ་པ་ ། སྤོས་ཡོན་ ། རྟོག་

དེ་དག་ལས་བརྒྱུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་ཡོད་པ་ལ།
སྤོས་ཡོན་རྣམས་པ་བཞི་ཉིད་དུ་རིག་པའོ། །དེ་དག་ཉིད་ནི་གནས་གྲུང་པ་ཇི་
སྟོབས་རྟོགས་པ་རྣམས་པ་བཅུར་རིག་པར་བྱའོ། །

གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་ཡོད་ན་ཉེས་དམིགས་དེ་དག་ལས་བརྒྱུག་ནས་སྤོས་ཡོན་ལ་འཇུག་པ་ནི།
རྣམས་པ་བཞི་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

ལའོད་པ་ཐེག་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་གྲུང་པ་མེད་པའི་རྟེན་པ་བཞི་ལས་བརྒྱུག་
ནས་དེ་ཡོད་པ་ལ་སྤོས་ཡོན་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ལ་འཇུག་པ་ནི་རྣམས་པ་བཞི་རྟོགས་མའི་དོན་
གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་པར་གང་ཞེས་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པར་ཡོད་གྲང་
སྤྱི་མ་ལས་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཡོད་ན། ཉོན་མོངས་
པ་རྣམས་གཏན་དུ་མི་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་ཡོད་པ་དང་། ལམ་འཇུག་པའི་རྟེན་
ཡོད་པ་དང་། སྤྱི་ངན་ལས་འདས་པར་གདགས་པའི་གཞི་ཡོད་པ་དང་། ཐེག་པ་
གསུམ་གྱིས་རྣམས་གྲོལ་བྱུང་ཆུབ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་སྤོས་ཏེ་གདགས་པའི་གཞི་ཡོད་
པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་གནས་ཡོངས་སུ་གྲུང་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་རྣམས་པར་གྲོལ་བའི་
བྱུང་ཆུབ་དང་སྤྱི་ངན་ལས་འདས་པའི་གདགས་གཞི་ཡོན་ཏན། མི་ཟད་པའི་འབྱུང་
གནས་ནམ་མཁའ་ཇི་སྟེན་དུ་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་
གི་དོན་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པའི་རྟེན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་གང་
ཟག་སྐལ་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ ། མཚོན་པའི་དཔེས་མཚུགས་བསྟུན་པ།

མེད་པའི་ཚོས་སྐྱུང་བ་ནི། །དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་
བཞིན་ནོ། །གནས་གྱུར་པའི་དཔེ་ནི། རྣམ་མཁའ་དང་གསེར་དང་རྩེ་ལ་
སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་སྐྱུང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་
དཔེར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི། །མེད་པའི་ཚོས་རྣམས་མེད་བཞིན་ཏུ་སྐྱུང་བའི་དཔེ། །སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ་
དང་སྤྲིག་རྩུ་དང་སྐྱ་བུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་
འགྱུར་བའི་ཚོས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྩེ་ལ་ནི། །གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དེ་ཡང་དཔེར་བྱ་ན། །རང་
བཞིན་གྱིས་དག་པ་རྣམ་མཁའ་དང་གསེར་བཟང་པོ་དང་རྩེ་དང་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་
རྣམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ཁོ་ན་སྟེ་སྟོ་བྱུར་གྱི་ལུག་རྣེས་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་དེ་མ་
རྟོགས་པར་ཟད་ལ། །དེ་དང་བྲེལ་བ་ལས་ནི་དག་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱུར་མ་དག་པ་དག་པར་གྱུར་པ་ནི་མ་
ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་མི་དམིགས་པའི་རྩུ་དང་བྲེལ་བས་དམིགས་པར་ཟད་དོ། །རབ་ཏུ་དག་པར་དམིགས་
པས་རྣམ་མཁའ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་ཚོས་ཅན་ཏུ་ཁས་སྲུང་བར་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་
གསེར་དང་རྩེ་དཔེ་ལ་ཡང་སྐྱུར་བར་བྱའོ། །འདི་གསེར་དང་རྩེ་དཔེས་ནི་རྣམས་ལ་མ་བསྟོས་པར་
ཡོན་ཏན་ཅན་ཚོས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་མཁའི་དཔེས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།
།སོགས་པའི་སྐྱུ་མ་ནི་གོས་ལ་སོགས་པ་དྲི་མ་དང་བྲེལ་བས་དག་པར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་བརྟུང་དོ། །

གསུམ་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་དེའི་དོན་དཔེས་བསྟན་པའི་
སྟོན་ས་མཚུགས་བསྟུན་པ་ནི། །ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཅན་གྱི་དབང་

གིས་སྐྱུང་བ་འཁོར་བའི་ཚོས་རྣམས་ནི་མེད་པའི་ཚོས་ཞེས་བྱ་སྟེ་རང་གི་དོ་བོ་མེད་
བཞིན་ཏུ་སྐྱུང་བའོ། །དེ་རྣམས་མེད་བཞིན་ཏུ་ཡང་འབྲེལ་དོར་སྐྱུང་བའི་དཔེ་ནི། ཇི་
ལྟར་ན་སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ་དང་རྩེ་ལ་སོགས་པ་སྐྱུང་ཡང་དེའི་དོ་བོ་ཉིད་ཏུ་མེད་པ་
བཞིན་ནོ། །ཚོས་ཉིད་བཞིན་ཏུ་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དཔེར་བྱ་ན་རང་བཞིན་གྱི་
དག་པ་རྣམ་མཁའ་དང་། གསེར་བཟང་པོ་དང་། རྩེ་ལམས་དུངས་པ་དང་། ཉི་མ་
སྤྲིན་མེད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཏེ། གནས་རྩེ་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡི་ནས་གཟུང་
འཛིན་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་མེད་པར་གནས་སུ་ཟེན་ཡང་། འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་
གནས་རྩེ་ལ་བསྐྱིབས་ཏེ་སྐྱུང་རྩེ་ལ་མ་དག་པ་སྐྱུང་བའི་ཚོ་གནས་མ་གྱུར་པ་
ཞེས་བྱ་ལ། དྲི་མ་དེ་ལམ་གྱིས་བསལ་བའི་སྟོབས་གྱིས་གནས་སྐྱུང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
མཐུན་པའི་ཚོ་གནས་གྱུར་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞིང་། གནས་མ་གྱུར་པ་དང་
གྱུར་པའི་སྐྱབས་ཐ་དད་པའི་འགྱུར་བ་དང་བཅས་པས་ན་ཚོས་ཉིད་ཡི་ནས་དག་
པའི་རང་བཞིན་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། འགྱུར་བ་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེན་
མི་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་རྣམ་མཁའ་ཡི་ནས་དག་པ་ལ་སྟོ་བྱུར་གྱི་ལུག་རྣེས་སོགས་དང་
བཅས་པ་དང་། གསེར་ལ་འདམ་དང་། རྩེ་ལ་ས་རྩེ་དང་། ཉི་མ་སྤྲིན་སོགས་གྱིས་
སྐྱིབ་པ་དང་བཅས་ཀྱང་དེ་དག་གི་དོ་བོ་ལ་དེ་དང་དེས་བསྟན་པ་མེད་ལ། དེ་དང་བྲེལ་
བའི་རང་བཞིན་མཛོད་ཏུ་གྱུར་པ་ནའང་གསེར་དུ་སྐྱེས་པ་མིན་པ་བཞིན་ཏུ་སྟོ་བྱུར་གྱི་
དྲི་མ་དང་བྲེལ་བའི་སྟོབས་གྱིས་གནས་གྱུར་ཐོབ་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་
བའི་དོན་སྟོ་བྱུར་གྱི་དྲི་མས་བསྐྱིབས་ནས་སྐྱུར་མི་སྐྱུང་བ་སྐྱིས་ལམ་གྱི་སྟོབས་ལས་
སྐྱུང་བ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲ་ཚོགས་སྒྲོས་པའི་ཚོས་ཀུན་དང་། །ཚོས་ཉིད་ཟབ་མའི་གཤེས་ལུགས་གང་། །ཚུལ་བཞིན་རྣམ་
པར་འབྱེད་པའི་གཞུང་། །ལྷ་བརྒྱའི་མགོན་གྱི་གསུང་གསང་འདི། །དབྱིག་གི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་བ་
བཞིན། །དྲི་མེད་ལེགས་པར་སྤེ་བ་ཡི། །མཚན་འགྲེལ་འདི་ཡང་དཔལ་སྤུངས་སུ། །ཚོས་གྱི་སྒྲོ་གྲོས་
དད་པས་བསྐྱབས། །ལེགས་བྱས་འདི་མཐུས་བྱེད་པོ་གང་། །མ་འོངས་རྣམ་འདྲེན་ལྷ་པ་ཡི། །འཁོར་
གྱི་འདུས་པ་དང་པོ་ཟུ། །ཚོས་གྱི་བདུད་རྩི་ལྷོད་གྱུར་ཏེ། །མཁའ་མཉམ་ཡིད་ཅན་མཐའ་དག་ཀྱང་།
།ཟབ་ཞི་རྩལ་བུལ་ཡང་དག་མཐའ། །བུམས་ཆེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ལ། །སྐྱུར་དུ་འགོད་པའི་བྱེད་
པོར་ཤོག། །ཅེས་པའང་ཚོས་གྱི་སང་གས་སོ།། །།ཅུག་ཐེང་བཞི་པ་ཡིན་ལག་སོ།

ཚོས་དང་ཚོས་ཉིད་ཟབ་མོ་རྣམ་འབྱེད་པའི། །གཞུང་འགྲེལ་མི་པམ་འཇམ་
དབྱངས་གསུང་བྱེད་འཕགས། །ལྷུན་གྲུབ་སྣང་དུ་པར་དུ་འདུ་བྱེད་པོ། །ལྷག་བསམ་
མཚུངས་མེད་ཚོ་དབང་སྒྲོལ་མ་སྟེ། །ལེགས་བྱས་འདིས་མཚོན་དུས་གསུམ་དག་
ཚོགས་གྱིས། །གང་དེ་པ་མ་འགྲེལ་བཅས་ཐམས་ཅད་པ། །སྤྲས་བཅས་རྒྱལ་བའི་
གདམས་པའི་སྒྲོད་གྱུར་ཏེ། །ཚོས་ཀུན་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་དོན་རྟོགས་ཤོག། །ཅེས་
མཚན་ལམ་སྒྲོན་པ་དག། །།

